

Kastetusta kartetuksi

Entisten Jehovan todistajien omakohtaisia kertomuksia järjestöstä eroamiseen johtaneista syistä

Kandidaatintutkielma

Itä-Suomen yliopisto

Filosofinen tiedekunta

Teologian osasto

Läntinen teologia

Uskontotiede

Tekijä: Juho Kalapudas

Toukokuu 2010

Sisällysluettelo

1. Johdanto

1.1 Tutkimustehtävä ja aikaisempi tutkimus.....	3
1.2 Jehovan todistajat.....	4
1.3 Veljesseura-Internet-foorumi.....	9

2. Lähteet ja metodi

2.1 Tutkimusaineisto ja -menetelmä.....	10
2.2 Vastaajat ja tutkimuksen rakenne.....	14

3. Syitä Jehovan todistajista eroamiseen

3.1 Hyvinvointi ja sosiaaliset suhteet.....	19
3.2 Oppi ja käytäntö.....	25
3.3 Muut syyt.....	30

4. Johtopäätökset.....

32

Lähteet ja kirjallisuus.....

34

Liitteet

Liite 1. Vapaamuotoisen kirjoitelman ohjeistus.....	36
Liite 2. Kirje järjestöstä eronneelle.....	37

1. Johdanto

1.1 Tutkimustehtävä ja aikaisempi tutkimus

Tutkimuksessani tarkastelen Jehovan todistajiin kuuluneiden suomalaisten omakohtaisten kertomusten pohjalta syitä, joiden takia he ovat eronneet järjestöstä. Tarkasteltavat eroamiset ovat tapahtuneet aikavälillä 1997–2009. Tutkimukseni aineiston keruussa hyödynsin vapaamuotoisen kirjoitelman menetelmää, jota esittelen tarkemmin luvussa 2. Vapaaehtoiset kirjoittajat löysin Veljesseura-Internet-foorumien kautta, joka on Jehovan todistajia käsittelevä suomenkielinen keskustelufoorumi. Aineistossa esille nousevia eroamisen syitä ryhmittelen niiden sisällön ja merkityksen mukaan alakategorioihin. Vertailen myös vastaajien kertomia eroamiseen johtaneita syitä Jehovan todistajien viralliseen oppiin ja opetukseen kyseisistä asioista. Ennen lähteiden esittelyä ja tarkempaa analyysiä kerron lyhyesti Jehovan todistajien järjestöä ja sen toiminnasta Suomessa. Tämän lisäksi esittelen Veljesseura-Internet-foorumia.

Vastaavanlaisia tutkimuksia, jossa keskitytään nimenomaan Jehovan todistajista eroamiseen johtaneisiin syihin, ei ole Suomessa tehty. Seija Ronimus on tekemässä Turun yliopistossa uskontotieteellistä väitöskirjaa aiheesta “Poiskääntyminen uskonnosta entisten Jehovan todistajien kokemana” ja myös muista uskonnollisista liikkeistä ja järjestöistä eroamista on tutkittu Suomessa jonkin verran. Kati Niemelän tutkimus *Vieraantunut vai pettynyt? – Kirkosta eroamisen syyt Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa* (2006) on hyvin kattava teos kirkosta eroamisesta ja siihen johtaneista syistä. Lisäksi muutamat entiset Jehovan todistajat ovat kirjoittaneet kirjoja omista kokemuksistaan Jehovan todistajissa. Näistä voisi mainita suomalaisen Herrick Åbergin kirjoittaman *Nykyajan Baabelin orjat* (1976), jossa Åberg kuvaa yksityiskohtaisesti 16 vuotta kestäneen Jehovan todistaja - aikansa tapahtumia.

1.2 Jehovan todistajat

Jehovan todistajat on kristillisperäinen uskonnollinen liike, jonka toiminta alkoi 1800-luvun lopulla Yhdysvalloissa. Charles Taze Russellin (1852–1916) raamatuntulkinnan ja opetusten pohjalta syntynyt liike levisi nopeasti ympäri maailman aktiivisen ja tehokkaan julistustyön ansiosta. Vuonna 2009 Jehovan todistajia oli heidän omien tilastojensa mukaan yhteensä noin 7 miljoonaa yli 230 maassa, ja jäsenmäärä oli kasvanut 3,2 % edellisvuoteen verrattuna.¹ Vaikka jäsenmäärä kasvoi maailmanlaajuisesti, esimerkiksi Suomessa jäsenmäärän kehitys ei ole ollut samansuuntainen 2000-luvun aika, ja sama tilanne on useissa Länsi-Euroopan maissa.

”Raamatun totuus tuli Suomeen Ruotsista 1906. Sen jälkeen sitä on viety joka kolkkaan, aina napapiirin pohjoispuolelle saakka.”² Näin Jehovan todistajat itse kuvaavat liikkeen leviämistä Suomeen. Näkemys on sikäli perusteltu, että liike levisi 1900-luvun alkupuolella Suomeen ja jäsenmäärän kasvu oli ripeää.

Viralliseksi uskonnolliseksi yhdyskunnaksi se rekisteröitiin 1945 ja nykyisin Jehovan todistajat on Suomen kolmanneksi suurin rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta. Paikallisseurakuntia on noin 300, ja niissä järjestetään viikoittaista toimintaa. Vaikka Jehovan todistajien liike ei ole aina toiminut tällä nimellä, selvyyden vuoksi käytän tässä tutkimuksessani pelkästään nimitystä Jehovan todistajat.

Jäsenmäärästä puhuttaessa on huomioitava, että Jehovan todistajat itse laskevat jäsenekseen vain ne henkilöt, jotka toimivat aktiivisesti mukana julistustyössä. Kaikki kastetut eivät välttämättä ole mukana julistustyössä (esimerkiksi vanhukset), eivätkä kaikki julistajat ole välttämättä kastettuja. Saatavilla olevien tilastojen välillä on kuitenkin eroja: esimerkiksi vuoden 2009 osalta järjestön vuosiraportin mukaan Suomessa oli 19 047³ jäsentä, mutta kirkon tutkimuskeskuksen tekemän Uskonnot Suomessa -hankkeen Internet-sivustolla Jehovan todistajien

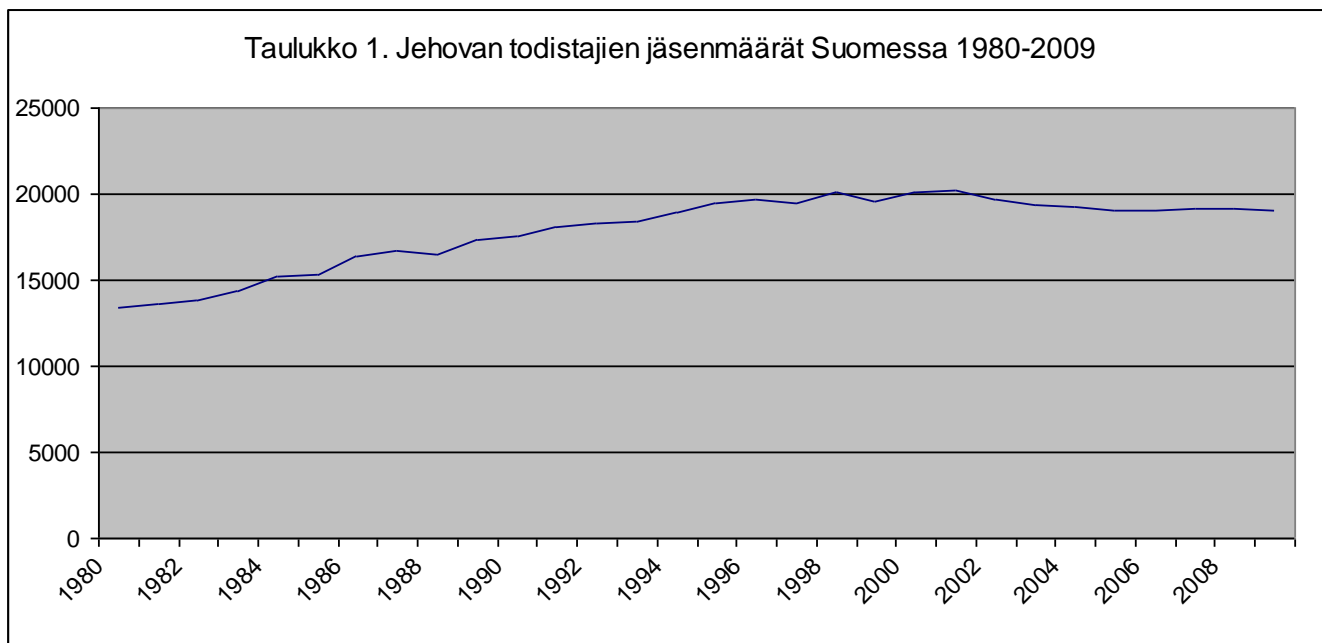
---

¹ <http://www.jw-media.org/aboutjw/article41.htm#membership>.

² Jehovan todistajat 1993, 378.

³ http://www.watchtower.org/e/statistics/worldwide_report.htm.

jäsenmääräksi vuonna 2009 Suomessa ilmoitettiin 19 142¹. Käytän tässä tutkimuksessa pelkästään järjestön omia tilastoja, mutta on hyvä huomioida, että hieman eriäviä lukuja voi löytyä tilastoista riippuen. Alla olevasta taulukosta (Taulukko 1.) näkyvät Jehovan todistajien jäsenmäärän muutokset vuodesta 1980 vuoteen 2009. Jäsenmäärän huippukohta Suomessa oli vuonna 2001, jolloin Jehovan todistajiin kuului 20 170 henkilöä.²

Lähde: Jehovan todistajien vuosiraportit 1980–2009.

Jehovan todistajien järjestöä ymmärtääkseen on tiedettävä muutamia siihen liittyviä perusasioita. Kerron lyhyesti Jehovan todistajien järjestöstä ja hallintorakenteesta, toimintamuodoista ja sosiaalisesta kontrollista, jotta tutkimukseen vastanneiden kertomat eroamiseen johtaneet syyt olisivat paremmin ymmärrettävissä. Jehovan todistajilla on käytössä oma raamatunkäännös, Uuden maailman käännös, josta on pyritty tekemään sanatarkka käännös alkukielestä englanniksi. Muut käännökset ovat puolestaan tehty kääntämällä englanninkielinen käännös sanatarkasti kohdemaan kielelle, esimerkiksi suomenkielinen Uuden maailman käännös on käännöksen käännös, eikä suora käännös alkukielestä. Jehovan todistajat pitävät Raamattua erehtymättömänä ja ristiriidattomana kirjana, joka on ehdottoman luotettava Jehovan antama ilmoitus ihmisille.

¹ <http://www.uskonnot.fi/yhteisot/view?orgId=87>.

² Jehovan todistajien vuosiraportti 2001.

Järjestön pääpaikka ja päättävä elin sijaitsevat New Yorkissa, josta koordinoidaan ja johdetaan koko liikkeen toimintaa ja käytäntöjä. Järjestön hierarkia on moniportainen, enkä paneudu tarkemmin siihen. Jokaisessa maassa on oma haaratoimisto, joka on kyseisen maan keskuspaikka. Suomen haaratoimisto sijaitsee Tikkurilassa. Valtakunnansalit ovat paikallisseurakunnissa sijaitsevia kokoontumispaikkoja, joissa viikoittaiset kokoontumiset järjestetään. Vanhimmisto on seurakunnan johtava elin, jonka tehtävä on muun muassa järjestää seurakunnan saarnaamis- ja kokoustoimintaa, hoitaa juoksevia asioita, ohjata julistustyötä ja vastata kurinpidollisista asioista. Vanhimmisto myös pyrkii pitämään huolen siitä, että seurakunnan puhtaus ja ykseys säilyy. Vanhimmiston tehtävien tarkemmat yksityiskohdat ja neuvot niiden hoitamiseen määritellään ja kerrotaan kirjassa *Kiinnittäkää huomiota itseenne ja koko laumaa*, joka on vain vanhimmistolle tarkoitettu ohjekirja, joten tavalliset seurakuntalaiset eivät saa sitä luettavaksi. Tosin Internetistä löytyy kyseisestä kirjasta sähköinen versio, joka puolestaan on kaikkien saatavilla, mutta se ei ole Jehovan todistajien itsensä sinne laittama.

Jehovan todistajien toimintamuodoista voisi mainita kokoukset, konventit, julkaisutoiminnan ja julistustyön. Viikoittaisiin kokouksiin kuuluu sunnuntaisin pidettävä yleiskokous, joka on tarkoitettu sekä Jehovan todistajille että heidän uskostaan kiinnostuneille ja arki-iltana pidettävä niin kutsuttu seurakunnan raamatuntutkiskelu, joka koostuu kolmesta pienemmästä kokonaisuudesta: raamatuntutkiskelusta, teokraattisesta koulusta ja palveluskokouksesta.¹ Teokraattisen koulun tarkoituksena on valmentaa henkilöä paremmaksi puhujaksi ja julistajaksi, palveluskokouksessa puolestaan käsitellään julistustyöhön liittyviä ajankohtaisia ja paikallisia asioita. Tämän lisäksi seurakuntalaisia kehoitetaan tutkimaan Raamattua ja järjestön julkaisemaa kirjallisuutta kotonaan perheensä kanssa. Konventit ovat suurempia useamman paikallisseurakunnan yhteisiä tapahtumia, joita järjestetään kolme kertaa vuodessa. Konventteihin osallistuvien määrä vaihtelee sadoista muutamaan tuhanteen riippuen siitä onko kyseessä pienempi tapahtuma vai laajempi, niin kutsuttu piirikonventti. Ainoa uskonnollinen juhla, jota Jehovan todistajat viettävät on Jeesuksen kuoleman muistojuhla.

Jehovan todistajat julkaisevat kahta lehteä: *Herätkää!* ja *Vartiotorni*. Herätkää! -

---

¹ http://www.watchtower.org/fi/jt/article_05.htm

lehti tarkastelee ajankohtaisia ilmiöitä uskonnollisesta näkökulmasta, kun taas Vartiotorni keskittyy enemmän uskonnollisiin ja teologisiin teemoihin.¹ Vartiotorni -lehti ilmestyy kaksi kertaa kuussa ja Herätkää! -lehti kerran kuussa. Eri kielillä julkaistavat Vartiotorni ja Herätkää! -lehdet ovat käännöksiä englanninkielisestä alkuperäispainoksesta, joka laaditaan järjestön päämajassa.² Näin ollen jokaisella kielellä julkaistava Vartiotorni ja Herätkää! -lehti on asiasisällöltään ja opetukseltaan täysin samanlainen kielestä riippumatta. Näiden lisäksi järjestö julkaisee *Valtakunnan palveluksemme* -julkaisua, joka on kuukausittain ilmestyvä sisäiseen tiedotukseen tarkoitettu lehti. Lehtien julkaisemisen ohella Jehovan todistajat julkaisevat paljon kirjallisuutta. Kirjallisuuden katsotaan olevan apuna julistustyössä ja se on myös oiva apuväline raamatuntutkiskelussa.

Julistustyö on keskeinen osa Jehovan todistajien toimintaa. ”Jotta järjestöllä olisi jatkuva Jehovan hyväksyntä, sen täytyy olla yksinomaan omistautunut siihen työhön, joka hänen Sanansa mukaan täytyy nykyään tehdä: Jumalan valtakunnan hyvän uutisen saarnaamiseen...”³ Edellisen sitaatin valossa näyttääkin siltä, että koko järjestön olemassaolon perustana on julistustyö. Käytännössä julistustyötä tehdään muun muassa kaduilla tai kiertämällä ovelta ovelle ja kertomalla Jehovasta ja Jehovan todistajista. ”Miksi evankelioimistyö on niin tärkeää? Koska se on koetinkivi, jonka avulla ihmiskunta tuomitaan. Hyvän uutisen vastaanottaminen ja totteleminen johtavat pelastukseen; hylkääminen ja tottelemattomuus merkitsevät tuhoa.”⁴

Ylen Internet-sivuilla 12.3.2010 ilmestyneessä artikkelissa kerrottiin siitä, kuinka monet ihmiset ovat hämmästyneet saadessaan kirjeen Jehovan todistajilta. Kirjeiden lähettämisestä on tullut yksi julistustyön väline, koska ”kerrostalojen ovipuhelimit ja lukitut alaovet ovat hankaloittaneet Jehovan todistajien kiertelyä ovelta ovelle. Kiertämisen sijaan ihmisille lähetetään käsinkirjoitettuja kirjeitä, jotka ovat hämmentäneet kirjeen saajia.”⁵ Ovelta ovelle tehtävän työn vaikeutuminen on saanut Jehovan todistajat kehittämään uusia toimintamalleja, jotta ihmisiä

---

¹ Jehovan todistajat 1993, 724–725.

² Heino, Lahti, Salonen 1996, 79-80.

³ Jehovan todistajat 1997, 640.

⁴ Kiinnittäkää huomiota itseenne ja koko laumaan 1991.

⁵ http://yle.fi/alueet/hame/2010/03/jehovan_todistajien_lahettamat_kirjeet_hammentavat_1525429.html.

tavoitettaisiin edelleen. Sen lisäksi, että Jehovan todistajat käyvät kertomassa Jehovasta ja järjestöstään, he myös tarjoavat halukkaille maksutonta raamatuntutkiskelua. Julistustyössä tehdyt työtunnit merkitään lomakkeisiin ja niistä raportoidaan paikallisseurakuntaan, josta tieto lähetetään eteenpäin haaratoimistoon ja sieltä järjestön päämajaan New Yorkiin.

Kolmas teema, jota käsittelen hieman tarkemmin, on sosiaalinen kontrolli. Sosiaalisella kontrollilla tarkoitan tässä tapauksessa liikkeen sisällä tapahtuvaa järjestön oppien ja niiden mukaisen toiminnan vaalimista ja tarkkailua niin koko yhteisön osalta kuin yksittäisen seurakuntalaisen kohdalla. Tavallisen seurakuntalaisen edellytetään noudattavan ja tottelevan ylemmän tahon (esimerkiksi seurakunnan vanhimmiston ja koko järjestön) asettamia säädöksiä. Pohjimmiltaan nämä järjestön säännöt ja opit luodaan järjestön pääpaikassa New Yorkissa. Tiukka sosiaalinen kontrolli näkyi vastauksissa kuitenkin yhtenä eroamiseen johtaneena syynä: ”halu muokata elämästä sellainen kuin *itse* haluaa (=en halunnut alistua uskonnollisen auktoriteetin sanelemaan –valmiiseen – elämään).”

Seurakunnan puhtaus ja yhtenäisyys ovat tärkeä osa koko Jehovan todistajien järjestön toimintaa, ja säänoistä poikkeamista pidetään rikkomuksena Jehovaa ja hänen järjestöään kohtaan. Jotta puhtaus seurakunnassa säilyy, seurakuntalaiset ovat velvollisia kertomaan vanhimmistolle, mikäli ovat saaneet tietää toisen seurakuntalaisen harjoittamasta sääntöjen rikkomisesta. Näin ollen jokainen on ikään kuin toinen toisensa valvoja, ja tämä luo mahdollisuuden pitää järjestystä ja tiukkaa kontrollia koko seurakunnan piirissä. Luottamus järjestön sääntöjen oikeudellisuuteen ja erehtymättömyyteen ovat siis perusta kontrollille ja yhtenäisten näkemysten ylläpitämiselle. Järjestöön kuuluva ei saa itse tulkita ja soveltaa oppeja, vaan ne pitää hyväksyä sellaisina kuin ne ylemmältä taholta annetaan.

Järjestön tunnustamisen yhteydessä Jehovan todistaja kastetaan. Tunnustamien tarkoittaa sitoutumista järjestön oppiin ja opetukseen ja järjestön aseman tunnustamista ylempänä auktoriteettina ja Jehovan tahdon välittäjänä. Järjestöllä on käytössä niin kutsuttu baptistinen kastekäytäntö eli kaste on uskoon tulleen henkilön merkki uskonsa tunnustamisesta. Jehovan todistajat eivät siis suorita lapsikastetta, vaan henkilö päättää itse milloin hän on valmis kasteelle. Ennen

kastetta vanhimmat kuitenkin varmistavat, että kastettavalla on riittävät tiedot ja ymmärrys, jotta hänet voidaan kastaa:

Kaikille kastettaville selvitetään ensin seikkaperäisesti Raamatun perusopetukset, ja sen jälkeen... seurakunnan vanhimmat tarkastelevat näitä opetuksia jokaisen kasteelle aikovan kanssa. He pyrkivät kaikin keinoin varmistautumaan siitä, että kastettavat ymmärtävät selvästi paitsi opit myös sen, mitä kristilliseen käytökseen sisältyy.¹

1.3 Veljesseura-Internet-foorumi

”Näiden sivujen tarkoitus on jakaa tietoa Jehovan todistajista ja tarjota tukea Jehovan todistajien vaikutuspiiriin joutuneille, sieltä lähteneille sekä heidän omaisilleen. Tarjoamme myös henkilökohtaista vertaistukea ja järjestämme tapaamisia.”² Näin Veljesseura.org, joka on suomenkielinen Jehovan todistajiin keskittyvä Internet-sivusto, kuvailee omaa toimintaansa ja sivuston tarkoitusta. Tämän sivuston toimintaan kuuluu keskeisesti myös keskustelufoorumi, jossa käydään keskustelua niin Jehovan todistajista kuin uskonnoista yleensäkin. Veljesseura.org:n sivuston esittelyssä myös mainitaan erikseen, että kyseisen Internet-sivuston toiminta on täysin riippumatonta Jehovan todistajista.³

Veljesseuran Internet-sivustoa ylläpitää joukko entisiä Jehovan todistajia, jotka haluavat jakaa tietoa Jehovan todistajista ja mahdollistaa keskustelun omista kokemuksista Jehovan todistajissa elämisestä ja siitä eroamisesta. Sivusto perustettiin vuonna 2006 kahden Jehovan todistajista eronneen henkilön aloitteesta. Vuotta myöhemmin sivuston yhteyteen perustettiin keskustelufoorumi, jonka tarkoituksena oli tarjota helpokäyttöinen ja moderoitu vaihtoehto h2o nimellä toimineelle ilmaisupalvelinforumille, joka lopetettiin vuonna 2007. H2o-foorumin tavoitteena oli tarjota tukea uskonnollisista yhteisöistä eronneille henkilöille ja Veljesseura.org jatkaa h2o:n aloittamaa työtä. Rekisteröityneitä käyttäjiä Veljesseuran keskustelufoorumilla on hieman alle 400⁴.

---

¹ Jehovan todistajat 1993, 186.

² www.veljesseura.org.

³ <http://veljesseura.org/?q=node/3>.

⁴ <http://veljesseura.org/foorumi/>.

Rekisteröimättömien vierailijoiden määrää on mahdotonta arvioida, koska foorumilla ei ole käyttäjille näkyvissä olevaa laskuria, joka näyttäisi vierailuiden yhteismäärän. Keskustelu foorumilla on suhteellisen aktiivista ottaen huomioon sen kuinka marginaalista ryhmää sivuston tema koskee. Seurasin sivuston viestien kirjoittelua 14 päivän ajan maaliskuussa 2010. Sen aikana keskustelufoorumilla kirjoitettiin 263 uutta viestiä ja aloitettiin 25 uutta keskustelua. Vuoden 2010 alusta huhtikuun loppuun mennessä mukaan on liittynyt 29 uutta käyttäjää. Tämä kuvastaa mielestäni hyvin keskustelun aktiivisuutta ja myös tarvetta vertaistuelle ja avoimelle keskustelulle. On kuitenkin vaikea arvioida, kuinka suuri joukko foorumille rekisteröityneistä on aktiivisia käyttäjiä.

Vastaavanlaisia uskonnollista yhteisöistä eronneita varten perustettuja keskustelufoorumeita on Suomessa useita. Näistä esimerkkinä voisi mainita Hakomajan, joka on entisten vanhoillislestadiolaisten tueksi perustettu keskustelufoorumi. Toipumisapu Kartetut ry on vuonna 2009 perustettu vertaistukipalvelu uskonnollisista yhteisöistä eronneita varten. Uskontojen uhrien tuki ry on 1993 rekisteröitynyt sitoutumaton yhdistys, jonka tavoitteena on ”tukea uskonnollisissa yhteisöissä vaikeuksiin joutuneita ihmisiä ja näiden läheisiä.”¹

2. Lähteet ja metodi

2.1 Tutkimusaineisto ja -menetelmä

Tutkimukseni aineiston keräsin kvalitatiivisella menetelmällä, jossa aineistoin sisältö ja monipuolisuus korvaavat vähäisen tutkimukseen osallistuvien määrän. Aineiston kokosin Veljesseura-Internet-foorumien kautta tammi-helmikuun aikana 2010. Etsin foorumilla halukkaita ihmisiä kirjoittamaan vapaamuotoisen kirjoitelman (ks. Liite 1) omista kokemuksistaan, jotka johtivat eroamiseen Jehovan todistajista. Aloitin keskustelufoorumilla avoimen keskustelun tutkimukseen osallistumisesta, ja useat käyttäjät kommentoivat keskustelua, vaikka eivät itse osallistuneet tutkimukseen. Kirjoitelmat olivat pituudeltaan yhdestä kolmeen sivua

---

¹ <http://www.uskontojenuhrientuki.fi/>.

ja vastaajat saivat omin sanoin kuvailla Jehovan todistajista eroamisprosessia. Keskeisin seikka, mihin pyysin kirjoittajia keskittymään, oli Jehovan todistajista eroamiseen johtaneet syyt.

Tämän lisäksi pyysin kirjoittajia kertomaan hieman taustoistaan; miten he olivat alun perin päätyneet yhdistykseen mukaan, kauanko he olivat olleet mukana Jehovan todistajissa ja minkä ikäisenä siitä eronneet. Tarpeen mukaan pyysin tarkennuksia puuttuvista tai epäselviksi jääneistä asioista, jotka olivat mielestäni tutkimuksen kannalta olennaisia. Tällaisia olivat esimerkiksi puuttuvat tiedot Jehovan todistajissa mukanaoloajasta, yksittäisten tapahtumien epäselvyys tai hyvin suppea kuvaaminen, jolloin kokonaiskuva oli vaikea hahmottaa. Kirjoitelmat toimitettiin minulle sähköpostitse, ja myös mahdolliset tarkennukset ja muut tutkimukseen liittyvät seikat välitettiin sähköpostilla.

Kahden vastaajan kirjoitelmat oli kirjoitettu aiemmin keskustelufoorumille osioon, jossa foorumin käyttäjät voivat esitellä itsensä ja kertoa oman tarinansa. Myös nämä kirjoitelmat olivat mielestäni relevanttia aineistoa, vaikka niitä ei ollut kirjoitettu tätä tutkimusta varten. Vaikka näissä kirjoitelmissa ei keskitytty suoranaisesti eroamiseen johtaneisiin syihin, vaan kerrottiin oma menneisyys laajemmin, ne olivat tyyliltään hyvin samankaltaisia kuin muiden vastaajien kirjoitelmat. Kirjoitelmissa tulivat selvästi esille eroamiseen johtaneet syyt ja myös näiden vastausten kohdalla pyysin tarkennuksia puuttuvista tiedoista sähköpostitse.

Käyttämäni metodi, vapaamuotoinen kirjoitelma, on yksi kvalitatiivisen tutkimusmetodin aineistonkeruumenetelmistä, jonka avulla voidaan selvittää ihmisten kokemuksia ja käsityksiä tietyistä asioista ja ilmiöistä.¹ Vapaamuotoinen kirjoitelma ei ole kuitenkaan täysin ongelmaton aineistonkeruu menetelmä, sillä tutkimuksen kannalta relevantin tiedon lisäksi kirjoitelmissa tulee paljon oheistietoa. Sinänsä oheistieto ei ole haitallista, mutta koko tekstimassasta olennaisten asioiden löytäminen ja niiden tulkitseminen jää tutkijan itsensä vastuulle, jolloin myös virhearvioinnit ja väärät tulkinnat ovat mahdollisia. Tämän tutkimuksen kohdalla vapaamuotoisen kirjoitelman menetelmä toimi mielestäni

---

¹<https://webapps.jyu.fi/koppa/avoimet/hum/metelmapolkuja/metelmapolku/aineistonhankintametelmat/kertomukset>.

hyvin, ja epäselviksi jääneiden asioiden tarkentaminen vähensi virhetulkintojen mahdollisuutta.

Sähköpostin välityksellä tehdyssä kyselytutkimuksessa on omat haasteensa ja ongelmansa. Eräs merkittävä seikka on, että sähköpostin välityksellä tehdyissä kyselyissä tavoitetaan pääasiassa vain nuorempia ihmisiä, jotka käyttävät Internetiä. Tämä rajaa selvästi vastaajista pois vanhemmat henkilöt ja ne, jotka eivät syystä tai toisesta käytä Internetiä.¹ Tämä aiheuttaa tutkimuksen vinoutumaa, koska jo lähtökohtaisesti osa potentiaalisista tutkimukseen vastaajista rajautuu pois. Tämän tutkimuksen kohdalla rajautuminen on vielä suurempaa, koska vastaajat löytyivät yhden keskustelufoorumin kautta, joten foorumin ulkopuolelle jäävät henkilöt eivät edes olleet tietoisia kyseisestä tutkimuksesta. Tämä on hyvä ottaa huomioon, kun tarkastellaan millaisia henkilöitä tutkimuksessa oli mukana ja miten he suhtautuivat tutkimukseen osallistumiseen. Vastaajat olivat hyvin avoimia ja halukkaita kertomaan omista kokemuksistaan ja he näkivät tutkimuksen olevan tarpeellinen ja hyödyllinen.

Myös tässä tutkimuksessa vastaajat ovat iältään suhteellisen nuoria (vastaajien keski-ikä eroamishetkellä oli 27 vuotta), joten vanhempia Jehovan todistajista eronneita henkilöitä tässä tutkimuksessa käytetty aineistonkeruumenetelmä ei tavoita samalla tavalla kuin nuoria. Tämän tutkimuksen aineiston pohjalta ei voida päätellä mitään vanhemmalla iällä Jehovan todistajista eronneiden eroamiseen johtaneista syistä. On mahdollista, että syyt ovat hyvin samankaltaisia kuin tässä tutkimuksessa esille nousseet, mutta mitään varmuutta asiasta ei ole. Tässä olisikin mahdollinen jatkotutkimuksen paikka; poikkeavatko nuoremmalla iällä Jehovan todistajista lähteneen eroamiseen johtaneet syyt vanhempana eronneen henkilön syistä. Mahdollisesti iällä on suurikin merkitys eroamiseen johtaneisiin syihin, sillä vanhemman elämäntilanne voi olla kovin erilainen kuin nuoremman. Näin ollen elämäntilanteesta johtuvat syyt voivat muuttua iän myötä, mutta tässä tutkimuksessa tällaista vertailua ei valitettavasti voida tehdä.

Kirjoittajien nykyinen ikä ja asuinpaikkakunta eivät olleet mielestäni tutkimuksen

---

¹ Aaltola & Valli 2007, 111.

kannalta olennaisia tietoja, vaikka useat toivat nämä tiedot esille. Vaikka useat kirjoittajat lähettivät kirjoitelmansa omalla nimellään, tässä tutkimuksessa kirjoittajien oikeita nimiä ei tulla käyttämään missään tilanteessa. Myöskään mitään muita mahdollisia kirjoittajien tunnistamiseen vaikuttavia tietoja en tule kertoamaan, vaan kaikki kirjoittajat esiintyvät anonymistisesti tässä tutkimuksessa.

Koska osa tutkimukseen osallistuneista henkilöistä oli eronnut Jehovan todistajista jo 1990-luvulla, vastaajien kirjoituksissa voi olla mukana myös myöhempää tulkintaa ja analyysiä. Vastajat kuvaavat kertomuksissaan nykyisiä käsityksiä ja näkemyksiä eron syistä, mutta nämä käsitykset ja näkemykset eivät ole välttämättä täsmälleen samoja kuin ne olivat eroamishetkellä. Tämä on otettava huomioon siitä syystä, että kirjoittajat eivät kirjoita välttämättä tämänhetkisestä tilanteestaan, vaan mahdollisesti yli 10 vuotta sitten tapahtuneista asioista. Kaikki kirjoittajat ovat eronneet Jehovan todistajista joko 1990- tai 2000-luvulla, sitä varhaisempia tapauksia ei tutkimukseni aineistossa ole mukana, vaikka eroamisajankohta ei ollut rajaava tekijä etsiessäni tutkimukseeni vapaaehtoisia. Näin ollen osa tärkeitä eroamiseen vaikuttaneita syitä on voinut jäädä kirjoitelmista pois tai jotain myöhempää tulkintaa ja pohdintaa on tullut lisäksi. Teen kuitenkin tulkintani ja analyysini eroamiseen johtaneista syistä sen aineiston pohjalta, jonka nämä kirjoittajat minulle lähettivät, siitä huolimatta, että joukossa voi olla myös myöhemmän tulkinnan aineksia.

Tutkimukseen osallistui yhdeksän henkilöä. Näin ollen myöskään tutkimukseen osallistuneiden alhainen lukumäärä ei mahdollista yleistämistä. Tutkimukseen osallistuvat henkilöt eivät edusta kattavasti Jehovan todistajista eronneita henkilöitä, vaan edustavat enemminkin aktiivisia ja omaan Jehovan todistaja -menneisyyteensä avoimesti suhtautuvia henkilöitä. ”Tutkimusta tehdessä kannattaa pitää mielessä, että tämänkaltaiselle foorumille aktiiviseksi kirjoittelijaksi päätyvä henkilö on saattanut kokea eronsakin eri tavalla kuin yksin asiaa käsittelevä. Joskin on sanottava, että liian usein eroava henkilö jättää asian kokonaan käsittelemättä, eikä halua puhua siitä kenellekään, edes itselleen.”¹ Tällaisen huomion esitti eräs tutkimukseeni osallistunut henkilö. Huomio viittaa siihen, että kaikki Jehovan todistajista eronneet eivät hakeudu Veljesseuran.org:n kaltaisten sivustojen

---

¹ Sähköposti 28.1.2010.

ylläpitämille keskustelufoorumeille jakamaan kokemuksiaan, vaan käsittelevät tapahtumia ennemmin yksin. Tutkimuksessani esille nousevia päätelmiä ja tulkintoja ei siis voida yleistää, vaan ne kuvaavat vain tähän tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden eroamiseen johtaneita syitä.

2.2 Vastaajat ja tutkimuksen rakenne

Seuraavaksi esittelen lyhyesti tutkimukseeni osallistuneet vastaajat ja muutamia keskeisiä tietoja heidän taustoistaan. Tutkimukseen osallistui yhteensä yhdeksän, mukana oli sekä miehiä että naisia. Vastaajissa oli lapsesta asti järjestöön mukaan kasvaneita sekä aikuisiällä julistustyön kautta mukaan tulleita. Niillä, jotka olivat kasvaneet Jehovan todistaja -perheeseen, oli useassa tapauksessa myös lähisuvussa Jehovan todistajia.

Jaottelen vastauksissa esille nousseet eroamiseen johtaneet syyt kolmeen ryhmään. Alaluvussa 3.1 käsittelen henkilön omasta elämäntilanteesta johtuvia syitä, jotka vaikuttavat eroamiseen. Seuraavassa alaluvussa (3.2) käsittelen niitä syitä, jotka juontuvat Jehovan todistajien järjestöstä ja liittyvät selkeämmin järjestön toimintaan ja oppiin kuin elämäntilanteeseen. Viimeisessä alaluvussa (3.3) käsittelen muita eroon johtaneita syitä, jotka eivät mielestäni kuulu edellä mainittuihin kahteen ensimmäiseen kategoriaan. Kirjoittajat eivät itse tehneet tällaisia jaotteluita, vaan he kertoivat oman eroamisprosessinsa tarinan muodossa, jossa eroamiseen johtaneet syyt esitettiin kronologisessa järjestyksessä.

Vaikka kertomuksissa esiintyvät syyt on jaoteltu kolmeen eri ryhmään, syiden vaikutus on voinut olla yhtäaikainen, ja tämä myös tuli ilmi vastauksissa. Syiden jaottelu kolmeen alalukuun on hieman ongelmallista siitä syystä, että osa syistä nivoutuu hyvin tiiviisti yhteen. Tekemäni jaottelu on kuitenkin mielestäni perusteltua, jotta laaja eroamiseen johtaneiden syiden kirjoa voidaan käsitellä.

Jotta esille tulevat eroamiseen johtaneet syyt on paremmin ymmärrettävissä, esittelen myös Jehovan todistajien opetusta syiden yhteydessä mainituista asioista. Jehovan todistajien oppia esitellessäni hyödynnän yleisesti saatavilla olevaa Jehovan todistajien julkaisemaa kirjallisuutta. Painetun tuotannon lisäksi olen

hyödyntänyt Jehovan todistajien Internet-sivuilta löytyvää materiaalia, sekä Internetiin esille laitettuja Jehovan todistajien kirjoja, joita en muuten ole saanut käsiini. Esimerkiksi *Kiinnittäkää huomiota itseenne ja koko laumaan* -kirjaa ei ollut saatavilla muuten kuin Internet-versiona. Tutkimuksessa hyödynsin myös Pasi Turusen kirjaa *Vartiotorni - valtakunta uudessa valossa* (2005), joka on Jehovan todistajia kriittisesti käsittelevä teos.

3. Syitä Jehovan todistajista eroamiseen

Ennen kuin alan käsittelemään tarkemmin eroamiseen johtaneita syitä, pohdin lyhyesti eroamiseen ja erottamiseen liittyviä näkökulmia. Tämän lisäksi tarkastelen lyhyesti tapoja, joilla järjestöön kuuluva voi ilmoittaa eroamisensa.

Erottamisella tarkoitetaan toimenpidettä, johon oikeuskomitea ryhtyy katumattomia väärintekijöitä vastaan, kun taas eroamisella tarkoitetaan toimenpidettä, johon sellainen yksilö ryhtyy, joka on päättänyt, ettei hän enää halua olla yksi Jehovan todistajista.¹

Tällainen ero määritellään eroamiselle ja erottamiselle kirjassa *Kiinnittäkää huomiota itseenne ja koko laumaan*, joka on seurakunnan vanhimmistolle suunnattu ohjekirja. Erottamisen ja eroamisen keskeinen ero on se, että erotettu on toiminut vastoin Jehovan todistajien näkemyksiä ja hyväksymiä tapoja ja hänet erotetaan tekojensa ja katumattomuutensa takia, kun taas eronnut haluaa itse erota liikkeestä. Erottamisella on myös seurakunnan puhtauden ylläpitämisen lisäksi toinen tarkoitus: ”Erottamisella halutaan osoittaa erotetulle miten arvokkaina moraaliperiaatteita pidetään, jotta hän vielä enemmän ajattelisi asiaa.”²

Vaikka Jehovan todistajien oppia ja normistoa rikkonut henkilö voidaan erottaa rikkomuksen takia, hänellä on kuitenkin mahdollisuus pysyä Jehovan todistajissa, mikäli hän katu tekojaan ja vanhimmistot katsoo katumuksen aidoksi. Näin ollen normiston rikkomisen ei ilman muuta johda erottamiseen, vaan tällaisessa

---

¹ Kiinnittäkää huomiota itseenne ja koko laumaan 1991.

² Heino, Lahti, Salonen 1996, 82.

tilanteessa vanhimmisto haluaa kuulla syytetyn kuvauksen tilanteesta. Mikäli henkilö kuitenkin erotetaan järjestöstä, on hänellä mahdollisuus palata takaisin: ”Erotettu voi kuitenkin päästä pian takaisin seurakuntaan, kun hän jälleen haluaa elää Raamatun periaatteitten mukaan.”¹

Eroaminen voidaan nähdä henkilön aktiivisena pyrkimisenä pois järjestöstä, johon hän ei ole tyytyväinen eikä halua kuulua enää siihen. Erottamistilanteessa syy sälytetään erotetun harteille, hän on tehnyt jotain niin vakavaa, ettei voi enää olla järjestön jäsen, kun taas eronnut näkee vian nimenomaan järjestössä, joka ei vastaa henkilön tarpeisiin. Järjestön kannalta eroaminen on kiusallisempi, sillä se osoittaa, että järjestössä itsessään on jotain vikaa, jonka vuoksi siitä erotaan. Jehovan todistajien suhtautuminen erotettuihin ja eronneisiin on kuitenkin samanlainen: ”Niihin, jotka eroavat, tulisi suhtautua samoin kuin erotettuihin ja heitä tulisi kohdella samalla tavalla.”² Sitä, miten heitä tulisi kohdella, tarkastelen tarkemmin karttamismenettelyä käsittelevässä osiossa.

Jehovan todistajista voi erota kahdella tapaa: joko maistraatin kautta tai ilmoittamalla suoraan paikallisseurakuntaan. Tutkimukseeni osallistuneissa henkilöissä oli molempia tapoja käyttäneitä, mutta yleisempi vaihtoehto näyttää olevan erokirjeen lähettäminen paikallisseurakuntaan. Erokirjeen lähettäneet halusivat tehdä eroamisensa näkyvämmiin ja kertoa eroamisestaan ja siihen johtaneista syistä tarkemmin, kun taas maistraatin kautta eronneet halusivat pitää matalampaa profiilia. ”Maistraatin kautta eronneita ei seurakunnissa julkisesti ilmoiteta eronneiksi, tässä oli suurin syy siihen, miksi en lähettänyt erokirjettä seurakuntaan.” Se, miksei vastaaja halunnut kirjoittaa erokirjettä oli, että ”näin toimimalla [eroamalla maistraatin kautta] pääsin itse eroon todistajista, ja lisäksi vanhempani eivät menettäneet kasvojaan omassa seurakunnassa.” Maistraatin kautta eroaminen vaikutti vastaajan tapauksessa olevan varsin helppo tapa erota järjestöstä.

Sen sijaan erokirjeen lähettäneillä vastaajilla tilanne ei ollut kuitenkaan niin helppo. ”Kirjoitin erokirjeen esivalvojalle ja siitä se meteli sitten nousi, että miten tällainen

---

¹ Heino, Lahti, Salonen 1996, 83.

² Kiinnittäkää huomiota itseenne ja koko laumaan 1991.

kiltti tyttö, joka kävi vielä vuosi sitten ahkerasti kokouksissa ja kentällä haluaa erota...” Kirjoittaja jatkaa kertomalla, kuinka hänen eroamis päätöksestään keskusteltiin useasti ja ”lopuksi jouduin kieltämään, että he eivät saa ottaa enää minuun yhteyttä. Yhteydenpito loppuikin hetkeksi, mutta jatkui taas, nyt onneksi loppunut kokonaan.”

Uskonnonvapauslain ensimmäisessä luvussa pykälässä neljä todetaan:

Maistraatin, jonka toimialueella henkilöllä on kotikunta tai väestökirjanpitokunta, on viipymättä talletettava väestötietojärjestelmään tieto uskonnolliseen yhdyskuntaan liittymisestä tai siitä eroamisesta ja toimitettava uskonnollisesta yhdyskunnasta eronneelle vahvistus eroamisesta. Maistraatin on viipymättä ilmoitettava uskonnolliselle yhdyskunnalle henkilöt, jotka ovat tehneet eroamisilmoituksen maistraatille.¹

Näin ollen paikallisseurakunta saa tiedot maistraatin kautta eronneista, mutta ilmeisesti heitä ei kuitenkaan julkisesti järjestön kokouksessa ilmoiteta eronneeksi. Tämä mahdollistaa sen, että maistraatin kautta eronneet voivat olla yhä tekemisissä Jehovan todistaja ystävien kanssa, eikä heidän kohdalla karttamismenettely toimi käytännössä samalla tavalla kuin erotetuksi ilmoitetun kohdalla.

Suomen mielenterveysseuran 1990-luvun alussa tekemässä Uskonto ja mielenterveys -projektissa tarkasteltiin uskontojen ja mielenterveyden välistä suhdetta. Projektissa oli mukana myös Jehovan todistajien edustaja, Veikko Leinonen, joka on Suomen haaratoimiston tiedottaja. Hän ja muut mukana olleet uskonnolliset järjestöt vetosivat Suomessa toimiviin uskonnollisiin järjestöihin, jotta ne muun muassa ”huolehtisivat siitä, että uskontokunnasta voi halutessaan *erota joutumatta minkäänlaisen painostuksen tai syrjinnän kohteeksi* (kursivointi lisätty) tai minkään elimen tai uskontokunnan edustajan kuulusteltavaksi tai puhuteltavaksi”.² On kuitenkin varsin ristiriitaista, että Jehovan todistajat julkisesti ja virallisesti opettavat karttamaan erotettuja ja eronneita, mutta kuitenkin heidän edustajansa hyväksyi edellä mainitun vetoamuksen.

¹ http://www.parliament.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/ev_280_2002_p.shtml.

² Heino, Lahti, Salonen 1996, 11.

Jehovan todistajista eroaminen ei vastausten perusteella ollut nopea ja helppo ratkaisu, vaan tie lopulliseen ja viralliseen eroamiseen saattoi kestää jopa vuosia. Lopullista eroamista oli myös useassa tapauksessa edeltänyt ns. hiljainen vetäytyminen eli kokouksissa käymisen vähentäminen ja toiminnasta hiljalleen vetäytyminen. ”Seurakunnan aktiivitoiminnassa olevat nuoret nimittäin lakkasivat nopeasti pitämästä yhteyttä [kun henkilö oli lopettanut kokouksissa käymisen].” Toiminnasta vetäytyminen oli hankalampaa niillä, jotka asuivat yhä kotona, ja joiden koko perhe oli aktiivisesti toiminnassa mukana. ”En halunnut aiheuttaa vanhimmilleni ja sisarelleni häpeää seurakunnasta julkisella eroamisella, joten päätin lopulta hiipua pois. Tämä olisi kuitenkin hankalaa niin kauan kuin asuin kotona.”

Sen sijaan niillä, jotka asuivat poissa kotoa, eroaminen näytti olevan helpompi toteuttaa, koska perheen ja lähipiirin aiheuttama järjestössä pysymisen paine ei ollut niin läsnä niin vahvasti jokapäiväisessä elämässä. Eräs vastaajista totesikin että

syntyminen Jt -sukuun tai -perheeseen ja aikuisiällä Jt:ksi kääntyminen on kaksi hieman eri asiaa. Käännynnäisen koko elämä ei ole niin vahvasti sidottu lahkoon, kuin Jt-perheisiin syntyvien kohdalla on. Näin ollen käännynnäisen lähtö lahkosta on myös usein helpompi, joskaan sitäkään ei varmasti liian helpoksi ole tehty.

Osasta vastauksia ilmeni myös, että oman eroamisen yhteydessä Jehovan todistajista erosi myös muita perheenjäseniä. ”Päätin erota koko hommasta, kerroin sen lapsilleni ja ihmeekseni hekin olivat samaa mieltä. Lähetimme yhteisen erokirjeen.”

Vastaajista kuusi oli itse aktiivinen eroava osapuoli, mutta kolmen henkilön kohdalla kyseessä oli erottaminen. Näistäkin tapauksista kahdessa henkilö oli jo itse päättänyt, ettei halua enää kuulua Jehovan todistajiin: ”sinne mennessä [oikeuskomitean eteen] olin jo päättänyt, että minut erotetaan...” Toisessa tapauksessa vastaaja kertoo, että ”erottamispäätös oli luonnollinen seuraus katumuksen puutteesta.” Mielestäni vastaajien kuvaamat asenteet erottamista kohtaan osoittavat sen, ettei heillä ollut halua katua tekojaan voidakseen olla yhä Jehovan todistajissa. Kolmannessa tapauksessa henkilö ei täysin uskonut järjestön

oppiin eikä hyväksynyt kaikkia sääntöjä, mutta erottaminen johtui siitä, että vastaaja koki kuuluvansa sukupuolivähemmistöön. ”Siksi halusinkin käytännössä kokeilla, miten Jehovan todistajat siihen [että hän kuului sukupuolivähemmistöön] suhtautuvat. Minut erotettiin. Erottamista ei voitu mitenkään kuvailla rakkaudelliseksi.”

3.1. Hyvinvointi ja sosiaaliset suhteet

Entisten Jehovan todistajien vastauksissa yksilön elämäntilanne ja henkilökohtaiset asiat eroa edeltävänä aikana nousivat vahvasti esille. Tarkastelen tässä alaluvussa niitä yksilön omassa elämäntilanteessa tai lähipiirissä tapahtuneita muutoksia, jotka muuttivat kirjoittajan suhdetta Jehovan todistajiin ja olivat täten myös taustavaikuttajina lopulliselle eroamispäätökselle. Tähän alalukuun kuuluvat niin henkilön omaan hyvinvointiin ja kuin perhe- ja parisuhteeseen liittyvät seikat.

Kuolema

”Jouduin onnettomuuteen, jossa kuolema kävi hyvin lähellä... ja se sai minut tajuamaan miten hauras ihmiselämä oikeastaan onkaan.” Kyseinen henkilö kertoo vastauksessaan, kuinka oman kuoleman läheisyys auttoi hyväksymään kuolevaisuuden ja elämän rajallisuuden, ja ”sen aiheuttaman lumipalloefektin realisoituminen viivästyi myöhemmin kerrottavista syistä.” Kirjoittaja kertoo, että myöhemmin hän alkoi tosissaan pohtia uskonsa ja käyttäytymisensä syitä. ”Miksi toimin siten kuin toimin? Miksi uskoin niin kuin uskoin (tai luulin uskovani)? Miksi? Näitä kysymyksiä en koskaan lausunut ääneen, mutta epäilyksen siemenet alkoivat itää.” Toinen henkilö kuvailee hyvin samalla tavoin, kuinka kuolema herätti punnitsemaan elämän arvoja hänelle läheisen ihmisen kuollessa hyvin varhaisessa iässä.

Läheisen ihmisen kuolema ja oman elämän haurauden ymmärtäminen eivät kuitenkaan olleet vastauksissa suora Jehovan todistajista eroamiseen johtanut syy, vaan se herätti ajattelemaan, mikä elämässä lopulta on tärkeää. Kysymykset ja epäilyt kohdistuivat vahvasti Jehovan todistajiin ja heidän opetuksiinsa, koska niiden avulla oli myös selitetty kuolemaa ja sen jälkeistä elämää. Kuitenkaan nämä pohdinnat eivät olleet merkityksettömiä, sillä niiden alulle panema asioiden

prosessointi ja syvällisempi elämän ja uskonnon tarkoituksen tutkiminen johti siihen, että kyseiset henkilöt alkoivat kyseenalaistaa Jehovan todistajien opin kestävyyttä.

Masennus

”Pidettiin vanhinten taholta pieni puhuttelu, jossa minua pyydettiin miettimään tarkkaan kannattaako minun syödä masennuslääkkeitä ja käydä terapiassa, ne kun kuulemma saattoivat vaikuttaa henkilökohtaiseen suhteeseeni Jehovaan.” Kirjoittaja kertoo, kuinka hän puhui masennuksestaan myös Jehovan todistaja -ystävillään, mutta ratkaisuna ongelmaansa hänen kehoitettiin käymään kokouksissa, jotta hän voisi saada apua masennukseensa. Kirjoittaja jatkaa, että ”oli hyvin ahdistavaa, ettei kukaan tuntunut ymmärtävän minua ja kuinka kaikki tuntuivat olevan kiinnostuneita vain siitä, etten tullut kokouksiin”. Vastaaja itse tunsu tarvitsevansa ammattiapua, mutta se apu, jota Jehovan todistajat tarjosivat, ei vastannut todellista avun tarvetta. ”Kun kerroin hänelle [eräälle seurakuntalaiselle, joka pyysi mukaan kokouksiin] sen, että olin liian väsynyt käydäkseni kokouksissa ja kuinka masentunut olin, hän ilmoitti, että oli omaa syytäni etten saa apua... kun en tule kokouksiin.”

Masennuksen taustalla näyttää vastauksissa olevan ahdistavat kotiolot ja, jotka stressasivat ja painoivat jatkuvasti mieltä. ”Sairastuinkin masennukseen ja bulimiaan n.17 vuotiaana kun yritin esittää toista ihmistä todistajien ja äidin läheisyydessä ja sitten toista yksinään, mutta kumpikaan niistä ei ollut se minä.” Kirjoittajan tapauksessa ristiriita oman itsensä ja Jehovan todistajien vaatimusten välillä oli niin suuri, että se aiheutti ahdistusta ja johti masennukseen.

Jehovan todistajien näkemys masennuksen hoitoon on huomattavasti ”hengellisempi”: ”Jos turvaat häneen [Jehovaan], hän voi auttaa sinua voittamaan masennuksen. (Psalmi 55:23) Hän antaa sinulle pyhän henkensä avulla voimaa, joka ylittää sen, mihin normaalit voimavarasi riittäisivät.”¹ Järjestö ei kiellä ammattiapua, mutta se ei myöskään suoranaisesti kannusta hakemaan apua ensi tilassa vaan vasta sitten, kun seurakunnan tuki ei enää riitä. ”Jos he [lasten vanhemmat] havaitsevat ongelman olevan vakava, he voivat jopa järjestää sinulle

---

¹ Nuoret kysyvät – käytännöllisiä vastauksia 1989, 113–114.

lääkäriapua.”¹ Järjestö luottaa vahvasti lasten vanhempien kykyyn tietää, mikä on lapselle ja nuorelle parasta, ja milloin masennus on niin vakava, että siihen tarvitaan ammattiauttajan apua. ”Asiantuntevalla lääkityksellä ja hoidolla sairas on toisinaan [ilmeisesti toisinaan ei, koska tämä mainittiin erikseen] palannut kotiin ja seurakunnan tyytyväiseksi jäseneksi.”²

Kahden vastaajan kohdalla masennus ja ahdistus olivat eroamiseen johtaneita syitä, muilla asiasta kertoneilla vastaajilla tilanne ei ollut niin vaikea.

Ahdistuin enemmän vain ja en osannut nauttia elämästä, olin katkera jossain mielessä kun olin joutunut niin kauan olemaan vankina lahkossa, olin myös itselleni vihainen siitä, että miksi annan itseni kärsiä tällä tavalla, että tämä ei ole oikein minua kohtaan .

Tämän jälkeen vastaaja kertoo lähettäneensä erokirjeen vanhimmistolle, koska ei kestänyt enää yhteisön painetta ja siitä aiheutuvaa masennusta ja ahdistusta. Järjestöstä eroaminen näytti olevan vastaajilla apukeino masennuksesta selviämiseen.

Perhe ja parisuhde

”Mutta se, että joku on Jehovan todistaja, ei takaa sitä, ettei hänellä olisi perheongelmia. Todistajat ovat kuitenkin varmoja siitä, että Jumalan sanassa esitetään ehdottomasti parhaat neuvot tällaisten ongelmien selvittämiseksi.”³ Jehovan todistajat ovat julkaisseet useita kirjoja, joissa annetaan ohjeita perheen ja parisuhteen ylläpitämiseen ja raamatulliseen kasvatukseen. Hyvän parisuhteen ja perheen toiminnan lähtökohdana ja opaskirjana pidetään Raamattua, siitä huolimatta, että sen edustama perhekäsitys sijoittuu Uuden testamentin osalta 2 000 vuoden takaiseen Lähi-itään ja Vanhan testamentin osalta vielä varhaisempaan aikaan.

---

¹ Nuoret kysyvät – käytännöllisiä vastauksia 1989, 113.

² Heino, Lahti, Salonen 1996, 82–83.

³ Jehovan todistajat 1993, 175.

Kotiolot

Vanhempien välisen suhteen rakoileminen ja jatkuva riitely kotona nousi esille useaan otteeseen aineistossa. ”Kotona oli ahdistavaa, mutta vielä ahdistavampaa oli näytellä kokouksissa, että kaikki oli hyvin.” Vastauksissa nousi esille kodin ankara kuri, tiukka kontrolli ja elämää rajoittava normisto, jotka saattoivat olla yksi syy edellä käsiteltyyn masennukseen. Yksi vastaajista kertoi, että hänen kotonaan Jehovan todistajien toiminnassa mukana oloa pidettiin itsestään selvyytenä: kolme kertaa viikossa oli käytävä kokouksissa, ja siellä oli istuttava aivan hiljaa. ”Jos sitten kuitenkin ääntä sattui pitämään tai nukahtamaan, niin kyllä sen nahoissa tunsi, kun joutui vessaan ja sai selkään.” Fyysisen väkivallan käyttö rangaistuskeinona tuli ilmi myös eräessä toisessa vastauksessa. ”Tämä [vanhin lapsista kieltäytyi lähtemästä mukaan Jehovan todistajien toimintaan] johti rajuihin riitoihin ja lopulta siihen, että veljeni pakotettiin kokouksiin fyysisellä väkivallalla.” Vaikka Jehovan todistajat opettavat rakkaudellista kasvatusta ja toisen kunnioittamista, kirjoitelmien pohjalta voi päätellä, ettei se toteudu kaikissa perheissä. Kuitenkin fyysinenkin kurittaminen nähdään hyvänä kurinpidollisena ja kasvatuksellisena menetelmänä: ”Ruumiillinen kuritus voi pelastaa lapsen elämän...”¹

Seurustelu

”Törmäsin sattumalta mukavaan ’maailmalliseen’ tyttöön. Oikeudentajuuni ei mahtunut, miksi Rakkauden Jumala haluaa teurastaa hänet ja samalla 99,9 % maailman väestöstä.” Kirjoittaja kertoo, kuinka ihastuminen sai hänet tunnustamaan itselleen, että hän oli eri mieltä Jehovan todistajien kanssa joistakin opinkappaleista. Jehovan todistajien näkemys siitä, että vain he pelastuvat harmagedonista (maailmanloppu) ja kaikki muut ihmiset kuolevat, oli vastaajasta hyvin vaikeasti ymmärrettävä ja hyväksyttävä asia varsinkin ”maailmalliseen” henkilöön ihastuttaessa. Käsitelen harmagedoniin liittyvää oppia luvun 3.2 lopussa, kun tarkastelen Jehovan todistajien yksittäisiä opinkappaleita.

”Sain kutsun ensimmäiseen [vastaaja joutui myös toisen kerran oikeuskomitean eteen] oikeuskomiteaan. Syynä ’yöpyminen vastakkaiseen sukupuoleen kuuluvan henkilön kanssa epäilyttävissä olosuhteissa’.” Kirjoittaja kertoo, kuinka hän vältti erottamisen sillä, että tunnusti sen, mitä komitea halusi kuulla ja katui tekoaan.

---

¹ Tee perhe-elämäsi onnelliseksi 1979, 132.

”Pyhä henki vahvisti vanhimmille aidon katumukseni ja vältin erottamisen. Harmillista Pyhän hengen kannalta oli tietenkin se, että minä valehtelin.” Kuitenkin ”välittömästi tämän edellä kertamani näytelmän jälkeen jätin kokouksissa käymisen”.

Oikeuskomitea, joka mainitaan, koostuu vähintään kolmesta seurakunnan vanhimmista, jotka käsittelevät esille nostettua asiaa ja päättävät mahdollisesta rangaistuksesta. Oikeuskomitean muodostetaan, mikäli rikkomus, josta jotain henkilöä syytetään, on Jehovan todistajien mielestä niin vakava, että sen katsotaan vaativan oikeuskomitean päätöstä. Tällaisia vakavia rikkomuksia ovat esimerkiksi aviorikos, juoppous ja luopumus. Oikeuskomitean tarkoituksena on vaalia seurakunnan puhtautta, ja tarvittaessa erottaa henkilö, joka on syyllistynyt vakavaan syntiin eikä osoita katumusta.

Kirjassa *Nuoret kysyvät – käytännöllisiä vastauksia* (1989) kerrotaan, miksi Jehovan todistajan ja ”maailmallisen” ihmisen välinen suhde on haitallinen:

Raamattu varoittaa lisäksi, että ’ystävyyss suhteet maailman kanssa on vihollisuutta Jumalan kanssa.’ (Jaakob 4:4). Etkö vaarantaisi ystäväsi Jumalan kanssa, jos haluat saada osaksesi sellaisen ihmisen kiintymyksen, jonka käytöksen Jumala tuomitsee?¹

Jehovan todistajien opin mukaan kukaan järjestön ulkopuolella elävä ihminen ei elä Jehovalle mieliksi, joten kaikki ”maailmalliset” ihmiset toimivat Jumalan vaatimaa käytöstä vastaan. ”Jumalan suosion ja ikuisen elämän saamiseksi ei ole mitään muuta paikkaa [kuin Jehovan todistajien järjestö] minne mennä.”² Tässä ilmenee myös oppi siitä, että Jehovan todistajat ovat oman näkemyksensä mukaan ainoa totuutta edustava järjestö maan päällä, jonka kautta pelastuminen on mahdollista.

Seurusteluun liittyvät Jehovan todistajien käsitykset vaikuttivat olevan vastaajien mielestä hyvin vaikeasti hyväksyttäviä. Ne eivät kuitenkaan näyttäneet olevan suoranaista eroamiseen johtanut syy, mutta herättivät kysymyksiä tiettyjen oppien perusteluista. ”Että ei saa seurustella niin sanotun maailmallisen kanssa, ja se

¹ Nuoret kysyvät – käytännöllisiä vastauksia 1989, 220.

² Turunen 2005, 32–33.

jotenkin Raamatulla perusteltiin, mutta itse kun asiaan perehdyin niin en löytänyt mitään kohtaa, jossa asiaa olisi mainittu.”

Avoliitto

”Pääsyy eroamiseeni oli se, että halusin oppia tuntemaan oikeasti tulevan vaimoni, ennen kuin vien tämän vihille.” Jehovan todistajat opettavat, että mies ja nainen saavat asua yhdessä vasta, kun ovat menneet avioliittoon. Avoliitto ei siis ole vaihtoehtona parisuhteessa. Vastaajan kertomuksen kohdalla eroaminen johtui siis siitä, että hän halusi asua tulevan vaimonsa kanssa yhdessä ennen kuin menisi naimisiin hänen kanssa. Hyvän kuvan Jehovan todistajien suhtautumisesta avoliittoon antaa Vartiotorni-seuran kolmannen presidentin (järjestön puheenjohtajan) N. H. Knorrin Costa Ricassa 1945 pitämä kristillistä moraalialia käsittelevä puhe, jossa hän sanoi:

Kaikille teille, jotka olette täällä tänä iltana ja asutte naisen kanssa, mutta ette ole laillistaneet avioliittoanne hänen kanssaan, annan yhden neuvon. Menkää katoliseen kirkkoon ja ilmoittautukaa sen jäseniksi, koska siellä voitte harjoittaa tällaista. Mutta tämä on Jumalan järjestö, ettekä voi harjoittaa tällaista täällä.¹

Linjaus avoliitossa asumista vastaan on siis hyvin selvä: mikäli henkilö ei mene naimisiin tai muuta erilleen, hänet erotetaan.

Kaikissa tapauksissa avoliitto ei kuitenkaan tunnu olevan hyväksytty.

”Seurakuntalaiset ottivat avoliittoni luopumisena, eräs vastanimetty vanhin pauskasi oven kiinni nenäni edestä, josta loukkaannuin todella.” Tässä tapauksessa kyseinen henkilö meni naimisiin miehen kanssa, jonka kanssa hän kävi raamatuntutkiskelua eli mies ei vielä ollut Jehovan todistaja. Vastaaja kertoi kirjoittelussaan, että hän oli saanut avoliitolle vanhimmiston hyväksynnän, mutta kuitenkin hän koki tullessaan yhteisön torjumaksi. Tämä johtui siitä, ettei vanhimmiston hyväksyntä avoliiton suhteen tullut yleisesti seurakuntalaisten tietoon, joten avoliitto nähtiin hairahtumisena. Vastaaja koki että ”olin muuttunut yhtäkkiä huonoksi seuraksi, joka sattui todella, sillä olin ollut hyvä ystävä kaikille ja auttanut monia ihan taloudellisestikin.” Vanhimmiston ohjekirjan

---

¹ Jehovan todistajat 1993, 174.

mukaan vain kaksi Jehovan todistajaa muodostavat raamatullisen avioliiton. ”Avioliitto ei-uskovan kanssa on vastoin Raamatun periaatteita.”¹ Avioliitto ei-uskovaisen kanssa ei kuitenkaan ole peruste järjestöstä erottamiseen.

Avioero

Avioeron ottamiselle Jehovan todistajat eivät näe muuta hyväksyttävää syytä kuin puolison aviorikoksen. Viattoman aviopuolison sallitaan erota puolisostaan, joka on ollut uskoton, mutta häntä ei vaadita tekemään tätä. Olennainen tekijä on myös rikkomuksen katuminen: ”Katumattomilla aviorikokjilla ei ole mitään osuutta Jumalan valtakuntaan.”² Aviorikoksesta syytettyä kuullaan oikeuskomiteassa, ja vanhimmisto arvioi katuuko syytetty tekoaan. ”Loppujen lopuksi sitä, tulisiko henkilö erottaa, ei ratkaise väärinteon vakavuus eikä aiheutettu huono julkisuus; ratkaiseva seikka sen sijaan on yksilön vilpittömän katumus tai sen puuttuminen.”³

Tutkimuksen aineistossa avioero nousi esille vain yhden vastaajan kohdalla:

”Minun eroamiseni johtui siitä, että erosin vaimostani... sovin ex vaimon kanssa että hän saa jatkaa niin kuin haluaa ja minä otan taakan.” Kirjoittajan tapauksessa aviopuolisosta eroaminen ja teon katumattomuus johtivat erottamiseen.

Kaiken kaikkiaan perheeseen ja parisuhteeseen liittyvät ongelmat nousivat vahvasti esille kirjoitelmissa. Joissain tapauksissa ne olivat suora eroamiseen/erottamiseen johtanut syy, mutta kaikissa vastauksissa tämä teema nousi esille. Vaikka Jehovan todistajat uskovat ja opettavat Raamatun tarjoavan parhaat vastaukset perheen ja parisuhteen asioihin, eivät nämä ohjeet näiden vastaajien kohdalla tuntuneet parantavan sosiaalisten suhteiden toimivuutta.

3.2. Oppi ja käytäntö

Tähän alalukuun olen koonnut niitä seikkoja, jotka liittyvät Jehovan todistajien oppiin ja käytäntöihin. Kaksi oppiin liittyvää kohtaa nousi muita selvemmin esille vastauksissa: verensiirtoon liittyvät seikat ja karttamismenettely. Verensiirtoa koskeva oppi on kenties yksi tunnetuimmista Jehovan todistajien yksittäisistä

---

¹ Kiinnittää huomiota itseenne ja koko laumaan 1991.

² Puhu perustellen käyttämällä Raamattua 1985, 47.

³ Kiinnittää huomiota itseenne ja koko laumaan 1991.

opinkohdista, ja aika ajoin se on noussut mediassa esiin jonkin aiheeseen liittyvän tapauksen myötä. Kolmas selvästi esille noussut asia, jota vastaajat kritisoivat, oli tekopyhyys seurakunnissa. Näiden lisäksi esille nousi muutamia yksittäisiä opillisia tai käytäntöihin kuuluvia seikkoja.

Verensiirto

”Vuodesta 1961 lähtien erotettiin Jehovan todistajien seurakunnista tämän ymmärryksen mukaisesti kaikki ne, jotka jättivät huomioon ottamatta tämän Jumalan vaatimuksen, hyväksyivät verensiirrot eivätkä ilmaisseet katumusta.”¹ Mainittu Jumalan vaatimus tarkoittaa Vanhassa testamentissa kuvattua veren käyttämistä vain uhritarkoitukseen. ”Tämä ymmärrys” puolestaan tarkoittaa, että ”koska Mooseksen lain alaisuudessa uhratut eläinuhrit esikuvastivat Kristuksen uhria, niin olisi Jeesuksen Kristuksen lunastusuhrin törkeää halveksimista jättää huomiotta se kristityille esitetty vaatimus, jonka mukaan heidän tulee karttaa verta”.² Kysymys verensiirrosta ei kuitenkaan ole niin yksiselitteinen, sillä suhtautuminen verensiirtoon on vaihdellut Jehovan todistajien opissa huomattavasti vuosien varrella.³ Nykyinen kanta verensiirtoon Jehovan todistajilla on, että he saavat antaa lääkärin hoitaa heitä tietyillä veren pääkomponenteista erotetuilla ainesosilla, mutta heillä on myös täysi oikeus kieltäytyä kokonaan verensiirrosta.⁴

”Hän [eräs vanhimmiston jäsenen vaimo] sai tietää verensiirrosta ja syytti minua sen sallimisesta ja siitä, etten antanut tyttärentäni kuolla.” Periaate Jehovan todistajilla siis on, että verensiirrosta kieltäydytään kaikissa tilanteissa, vaikka oma, tai tässä tapauksessa lapsen, henki olisi vaarassa. Tässä tilanteessa verensiirto ei kuitenkaan johtanut Jehovan todistajista erottamiseen, koska verensiirto oli tehty asianomaisten tietämättä, ja asia selvisi vasta toimenpiteen jälkeen. Useissa vastauksissa verensiirtoa koskeva oppi nousi kuitenkin vahvasti esille, kun kirjoittajat kertoivat sellaisista opinkohdista, joita he eivät Jehovan todistajana ollessaan olleet voineet ymmärtää ja täysin hyväksyä.

---

¹ Jehovan todistajat 1993, 183–184.

² Jehovan todistajat 1993, 183.

³ Turunen 2005, 132–148.

⁴ Turunen 2005, 142–143.

Karttamismenettely

”Raamattu siis kieltää kristittyjä seurustelemasta erotetun kanssa... Heidän kieltäytymisensä seurustelemasta erotetun kanssa millään hengellisellä tai seuralämän tasolla heijastaa uskollisuutta Jumalan mittapuita kohtaan... (Vartiotorni 15.11.1981, s. 22–23).”¹ Perusteluna tälle käytetään muun muassa toisen Johanneksen kirjeen ensimmäisen luvun jaetta 10, jossa sanotaan: ”Jos joku tulee luoksenne eikä tuo tätä opetusta, niin älkää koskaan ottako häntä vastaan kotiinne tai sanoko hänelle tervehdystä”(Uuden maailman käännös).

Karttamismenettely nousi vastauksissa hyvin vahvasti esille. Se oli yksi yleisimmistä yksittäisistä Jehovan todistajien oppiin ja toimintaan liittyvistä kohdista, joka mainittiin kirjoitelmissa. Vastauksissa nousi esille se, että karttamismenettelyä oli jo Jehovan todistaja -aikanakin vaikea ymmärtää ja hyväksyä, mutta oman eroamiseen jälkeen sen joutui kokemaan itse hyvin konkreettisesti. ”Minä en voinut käsittää, miten hänestä olisi yhtäkkiä tullut paha.” Näin toteaa eräs tutkimukseen osallistuneista, jonka hyvä Jehovan todistaja -ystävä oli luopunut Jehovan todistajista. Karttamismenettelyn voimakkuus tulee näkyviin erittäin hyvin vastaajien kokemuksissa siitä, kuinka heitä on kohdeltu eroamisensa jälkeen. Hyvän kuvan tästä antaa tilanne, jossa eräs kirjoittaja olisi mennyt käymään kotonaan, mutta sai tylyn vastauksen: ”Et ole tervetullut.”

Vanhimmisto voi myös kehottaa henkilöä katkaisemaan välit omaan perheenjäseneseen, mikäli tämä on luopunut Jehovan todistajista. ”He [vanhimmat] kertoivat kuinka olivat tulleet siihen tulokseen ettei äitini olisi minulle hyvää seuraa. He kehottivatkin minua katkaisemaan välini äitiini...” Karttamismenettely ei kuitenkaan ole välttämättä kaikkien kohdalla yhtä vahvasti käytössä, vaan osa eronneista saattaa olla yhä väleissä esimerkiksi oman perheensä kanssa. Jehovan todistajien kirjaimellinen ja tiukempi tulkinta edellyttää, ettei erotetun kanssa saa olla missään tekemisissä, ja kanssakäymisestä erotetun kanssa voi olla vakaviakin seurauksia, pahimmillaan erottaminen. Kuitenkin erotettujen lähiomaisten kanssa saa olla tekemisissä, mutta vain sen verran kuin on välttämätöntä.

Karttamismenettelyn taustalla on ajatus, että henkilö joka ei ole Jehovan todistaja,

---

¹ Turunen 2005, 80.

saattaa herättää Jehovan todistajassa sellaisia ajatuksia, jotka vaikuttavat hänen henkilökohtaiseen suhteeseensa Jehovaan. ”He [vanhemmat] ovat huomanneet, ettei minusta tullutkaan alkoholista, huumeidenkäyttäjää ja/tai saatananpalvojaa, kuten Vartiotorni-seura maalailee. Päinvastoin, olen nykyään luonteeltani tasapainoinen aikuinen mies.” Vaikka Jehovan todistajat antavat maailmasta ja ”maallisista” ihmisistä varsin negatiivisen kuvan, eivät nämä väitteet kuitenkaan tutkimukseeni vastanneiden mukaan ole perusteltuja.

Erotessaan Jehovan todistajista henkilö voi saada lähiomaisilta ja sukulaisilta paljon esimerkiksi kirjeitä tai soittoja, joissa häntä kehoitetaan miettimään uudestaan tekemisiään. Mahdollista on myös, että yhteydenottojen tarkoituksena on ilmaista, mitä mieltä henkilön ratkaisusta ollaan: ”Osa [sukulaisista] jopa soitti ja haukkui, että olen jättänyt heidät ja Jehovan.” Tutkimuksen loppuun olen liittänyt kirjeen (Liite 2), jonka eräs Veljesseuran rekisteröitynyt käyttäjä oli saanut eroamisensa jälkeen lähiomaiseltaan. Kirjeestä ilmenee hyvin se, kuinka raadollista menettely läheistenkin suhteen on. Vastanottaja on itse muuttanut kirjeessä olevat nimet, ja hänen luvallaan olen liittänyt sen tutkimukseeni.

Tekopyhyys

”Seurakunnissa ja ihmisissä esiintyvä räikeä tekopyhyys” oli vastauksissa eräs eroamiseen johtava syy. Tekopyhyys liittyi nimenomaan ristiriitaan Jehovan todistajien opetuksen ja toiminnan välillä: vastaajien mielestä kaikki Jehovan todistajat eivät käyttäytyneet niin kuin opettivat. ”Raamattu ei edes toiminut, kaikki Jehovan todistajat yrittivät kovasti elää Raamatun mukaista elämää, ja silti oli hirveyksiä kuten pedofiliaa ja sen peittelyä.” Vastaajien kuvauksista tekopyhyydestä nousee esille kaksi eri ulottuvuutta: vanhimmiston tekopyhyys ja ”tavallisen” seurakuntalaisen tekopyhyys.

Eräs tutkimukseen osallistunut kirjoittaa, että vanhimmistoon kuuluvat ”eivät edustaneet sitä mielikuvaa mitä Vartiotorni kertoo vanhinten tai Jehovan todistajien järjestön olevan”. Vastaajan kokemuksen mukaan siinä seurakunnassa, jossa hän oli mukana, oli ”ylimielisiä vanhempia, jotka olivat kaukana siitä mitä käsitykseni mukaan Jehovan todistajien vanhimpien piti olla”. Kokemus vanhimmiston huonosta ja ylimielisestä käytöksestä aiheutti vastaajan mukaan sen, että hänen

luottamuksensa ja arvostuksensa vanhimmistoa ja koko järjestöä kohtaan horjui. Vastaajan mukaan keskeisin syy hänen eroamiseensa Jehovan todistajista olikin ylimielinen vanhimmisto: ”Jälkikäteen ajateltuna pidin aivan järjettömän hyvänä asiana, että vastaan tuli nimenomaan näin idioottimainen ’vanhimmisto’. En ehkä muuten olisi tajunnut jäädä pois ’järjestöstä’.”

”Tekopyhyys seurakunnissa ja ihmisissä oli – ja on – niin vastenmielistä, etten edes mielenhallinnassa ollessani kokenut sitä merkinä mistään hyvästä.”

Mielenhallinnalla vastaaja tarkoittaa käyttäytymisen, ajattelun, tunteiden ja informaation valvontaa. Hän jatkaa, että ”mielenhallinta saa siis jäsenen toimimaan lahkoon toivomalla tavalla, samalla kun se kontrolloi jäsenen ajattelua ja toimia niin, ettei tälle tule mieleenkään että lahkossa olisi jotain vikaa”. Monet tutkimukseeni osallistuneista entisistä Jehovan todistajista olivat tyytymättömiä nimenomaan järjestön sisäiseen ilmapiiriin ja jäsenten keskinäiseen käyttäytymiseen.

”Seurakunnan rakenne on hyvin yksinkertainen: jokainen mies ja nainen on samanarvoinen todistaja.”¹ Tämä samanarvoisuus ei kuitenkaan näy vastaajien kirjoitelmissa, päinvastoin: ”...ja muutenkin kun eri ihmisiä kohdeltiin täysin eri tavalla, esim: jos on yksinhuoltaja niin saman tien olet huonompi tai jos olet vähävarainen niin kyllä on jo silloinkin merkitty...” Tässä tulee ilmi opetuksen ja sen todeksi elämisen välinen ero: jokainen mies ja nainen ovat periaatteessa samanarvoinen, mutta käytännössä jaottelua parempiin ja huonompiin ilmenee kuitenkin. ”Jos taas olet vanhin tai vanhimman vaimo/lapsi, niin olet niin paljon parempi ja saa tehdä mitä vain. Mielestäni se on väärin, kun salilla aina tähdennetään että kaikki on samanarvoisia.”

Yksittäiset opinkohdat

Monissa vastauksissa nousi esille yksittäisiä opinkohtia tai raamatunkohtia, joiden selitykset ja tulkinta olivat henkilöiden mielestä hyvin ristiriitaista ja kyseenalaista. Kuitenkaan opilliset kysymykset eivät saaneet kovinkaan keskeistä asemaa eroamisen syiden kirjossa mahdollisesti siitä syystä, että suurin osa vastaajista (seitsemän yhdeksästä) oli kasvanut Jehovan todistaja perheessä koko lapsuutensa ja omaksunut järjestön opin ja periaatteet. ”Ei sinänsä opissa. Koko lapsuuteni elin

---

¹ Heino, Lahti, Salonen 1996, 79.

siinä ja kasvoin mukaan ihan automaattisesti. Toki näin jälkeenpäin siinä on moni asia mutkalla, en hyväksy niitä oppeja.” Myös usean muun vastaajan kohdalla kriittisyys oppia kohtaan tuli vasta myöhemmin kuvioihin mukaan: ”Tässä vaiheessa aloin tutkimaan toden teolla Seuran opetuksia ja totesin niiden olevan täynnä virheitä ja ristiriitaisuuksia. Eikä vähäisimpänä Vartiotorniseuran oma raamatunkäännös, Uuden maailman käännös.” Tämä opillisten asioiden tutkiskelu ja kyseenalaistaminen tuli mukaan vasta siinä vaiheessa, kun kyseinen henkilö oli jo joutunut kerran oikeuskomitean eteen kuultavaksi.

Yksittäinen opinkappale, verensiirtoa koskevan opin lisäksi, joka nousi esille useammassa vastauksessa, oli oppi harmagedonista. Harmagedon tarkoittaa tämän maailman loppua, ja maanpäällisen paratiisin alkua. ”Harmittelin, kun pihapiirin kaverit tultaisiin aivan justinsa alkavassa harmagedonissa tappamaan. Yritin tietenkin valistaa heitä leikkien ohella, mutta eiväthän ne piruparat kuunnelleet.” Pääasiassa harmagedoniin liittyvät kuvaukset vastauksissa käsittelivät sitä, miten vaikea oli hyväksyä, että suurin osa maailman ihmisistä tuhoutuisi ja vain pieni joukko pelastuisi. Harmagedonissa pahuus voitetaan ja 144 000 valittua pääsevät ikuiseen elämään, muut Jehovan todistajat elävät tuhatvuotisessa valtakunnassa maan päällä.

3.3. Muut syyt

Uskonnollisuus yleensä

”En ajatellut silloin, enkä ajattele vielääkään, että vika olisi Jehovan todistajien lahkossa, vaan pikemminkin kristinuskossa yleensä, Raamatussa.” Kirjoittajan mielestä Raamatun sosiaalinen puoli on yleisesti jäänyt huomioimatta; lähimmäisenrakkauden toteutuminen vähäosaisimpia kohtaan ei näy. Sen sijaan erinäiset käskyt ja kiellot on otettu hyvin vakavasti ja kirjaimellisesti. Vastaaja kertoo, kuinka hänen uskonsa Jumalan olemassaoloon hiipui, ja tästä syystä myös Jehovan todistajien opin pitäminen totena horjui vahvasti.

Jumala-uskon hiipuminen nousi esille myös muutaman muun vastaajan kertomuksissa. Kirjoittajat kertoivat, miten he eivät enää uskoneet mihinkään jumalaan tai yliluonnolliseen. Osa näistä suhtautuu nykyisin hyvin negatiivisesti

uskontoihin. Eräs tutkimukseen osallistunut kirjoittikin, että ”en itse enää usko mihinkään jumalaan enkä uskontoon, kaikki on vain ihmisen aivopesua”. Kirjoittaja kuitenkin jatkoi, että ”en tuomitse ketään uskonnon takia tai minkään muunkaan takia”.

Tutustuminen Jehovan todistajien kritisoimaan kirjallisuuteen

Lueskelin yhä enemmän tietoa Vartiotorni-seuran toiminnasta nyt ja menneisyydessä. Jossain vaiheessa tilasin itselleni Raymond Franzin kirjan *Crisis of Conscience...* Kun olin kirjan saanut luettua (useaan kertaan), päätös lähtemisestä alkoi olla valmis.

Franzin teos on kirjoittajansa omakohtainen kuvaus yhdeksän vuoden ajasta Jehovan todistajien johtoportaassa ja päättävässä elimessä. Vastaaja toteaa itse, että Franzin kirjan lukeminen oli hänelle ratkaiseva tekijä Jehovan todistajista eroamisen suhteen. Hän ei kuitenkaan eronnut välittömästi järjestöstä, vaan vetäytyi pikku hiljaa toiminnasta pois.

”Luin myös runsaasti kentällä tulleiden kysymysten vuoksi paljon historiaa, esim. Gilgames eepos oli usein esillä. Tämän lukemiseen sain kiellon, selityksenä, että veljet antavat meille kirjallisuudessa vastaukset mitä meidän tulee tietää.” Tämän vastaajan tapauksessa kirjallisuuden lukeminen ei sinänsä ollut syy eroamiseen, mutta se vaikutti jossain määrin hänen suhteeseensa Jehovan todistajiin. Kirjoittaja jatkaa, että ”tämä [Gilgamesh-teoksen lukemisen kieltäminen] otti päähän, kun ajattelin, mikä oikeus heillä on lukea niitä kirjoja”. On hyvin mielenkiintoista, että vanhimmistolla on lupa ja oikeus lukea kirjallisuutta, joka on tavalliselta seurakuntalaiselta kiellettyä. Syy tähän näyttää olevan vanhimmiston ylempi asema järjestössä; he ovat tunnustettu auktoriteetti, jolla on valtaa seurakuntalaisiin nähden.

4. Johtopäätökset

Tutkimuksessani selvitin syitä, joiden takia entiset Jehovan todistajat ovat eronneen järjestöstä. Aineiston keräsin vapaamuotoisen kirjoitelman menetelmällä Veljesseura-Internet-foorumien välityksellä. Vastaaajia oli kaikkiaan yhdeksän, mukana oli sekä miehiä ja naisia. Aineiston pohjalta nousseet eroamiseen johtaneet syyt jaottelin kolmeen ryhmään niiden sisällön ja merkityksen perusteella ja samalla vertailin syitä Jehovan todistajien oppiin ja käytäntöihin. Aineiston perusteella voidaan sanoa, että Jehovan todistajista eroamiseen vaikuttavia syitä on monia, ja ne voivat olla vaikutukseltaan yhtäaikaisia. Mitään yleistyksiä aineiston pohjalta on mahdotonta tehdä, sillä vaikka useissa kirjoitelmissa esiintyy samansuuntaisia eroamiseen johtaneita syitä, jokaisella kirjoittajalla oli kuitenkin monessa suhteessa toisistaan hyvin poikkeavanlaiset taustat. Myöskään pienen otannan takia yleistäminen ei ole mahdollista. Näin ollen samalla eroamiseen johtavalla syyllä saattaa olla erilaisia ilmenemismuotoja ja vaikutuksia henkilöön, riippuen siitä mitä muita seikkoja henkilön omassa elämässä ja sosiaalisessa ympäristössä on tapahtunut. Täysin merkityksetön seikka ei myöskään ole paikallisen Jehovan todistaja -seurakunnan sosiaalinen ilmapiiri ja vanhimmiston käyttäytyminen. Paikkakuntakohtaiset erot on siis hyvä huomioida, vaikka niitä ei vastaajien anonymiteetin säilyttämiseksi tutkimuksessa tarkemmin analysoitukaan.

Eroja miesten ja naisten esille tuomissa eroamiseen johtaneissa syissä on vaikea arvioida kattavasti tämän tutkimuksen perusteella, mutta jotain havaintoja kuitenkin voidaan tehdä. Naisilla masennus ja ahdistuneisuus nousivat vahvemmin esille eroamiseen johtaneissa syissä. Muutoinkin naisten vastauksissa nousi vahvasti esille oma psyykinen hyvinvointi (tai järjestössä ollessa pahoinvointi), eivätkä opilliset ja järjestöstä itsestään johtuvat syyt olleet niin leimallisia. Naisille järjestö näytti siis vaikuttavan kokonaisvaltaisemmin heidän hyvinvointiin ja eroaminen johtui siitä, että tutkimukseen vastanneet naiset halusivat helpotusta ja muutosta tukalaan elämäntilanteeseensa. Tiukka kontrolli ja tarkat rajat näyttivät olevan ahdistusta ja henkistä pahoinvointia aiheuttava tekijä. Näin ollen opilliset tekijät olivat vaikuttamassa välillisesti ahdistusta ja masennusta kokeneiden elämään, vaikka suora eroamisen syy tuntui olevan pikemminkin järjestön sisäinen ilmapiiri.

Miehillä tietyt eroamiseen johtaneet syyt eivät nousseet esille niin vahvasti. Kuitenkin yleislinjana näytti aineiston perusteella oleva, että miehet olivat tyytymättömiä järjestön asettamiin rajoituksiin ja periaatteisiin. Miehillä nousi esille halu muokata itse omaa elämäänsä ja halu päättää omista asioista niin kuin itse parhaakseen näkee, ja tämä puoli näkyi myös naisten vastauksissa. Miehet kokivat opilliset seikat hieman tärkeämpänä asiana kuin naiset, vaikka ne eivät olleetkaan suora eroamiseen johtanut syy. Karkeasti voisi kuvata, että naiset kokivat järjestön vaikuttavan heidän henkiseen hyvinvointiin negatiivisesti, miehet puolestaan kokivat järjestön rajoittavan elämää. Myös miehillä järjestön huono ilmapiiri ja tekopyhyys seurakunnassa nousivat esille vastauksissa.

Kaiken kaikkiaan vastauksissa Jehovan todistajista eroamisen taustalla vaikuttavat vahvasti järjestön ankara ilmapiiri ja sallimattomuus järjestön näkemyksestä poikkeamiselle. Opilliset asiat eivät korostuneen vastauksissa ehkä siitä syystä, että suurin osa (seitsemän vastaajaa yhdeksästä) oli kasvanut Jehovan todistaja perheessä, joten opin omaksuminen ja hyväksyminen oli tullut osana kasvamista. Kritiikki oppia kohtaan näytti heräävän vasta myöhemmin, eikä se näyttäisi vastanneiden kohdalla olleen primääri eroamiseen johtanut syy.

Tie aktiivisesta Jehovan todistajasta liikkeestä eronneeksi ei ollut vastausten pohjalta helppo ja kivuton. Se uskonnollinen järjestö, jonka kautta tutkimukseen osallistuneet olivat luoneet koko maailmankuvansa ja käyttäytymisensä, loi myös edellytykset siitä eroamiselle ja koko järjestön hylkäämiselle. Rakkautta ja yhteisöllisyyttä korostavana järjestönä Jehovan todistajien toiminta omia jäseniään kohtaan on ristiriitaista: yksi väärä teko voi johtaa koko liikkeestä erottamiseen ja hyljeksityksi tulemiseen. Tähän tutkimukseen vastanneiden kohdalla matka eroon Jehovan todistajista vaati omat uhrauksensa; useimmissa tapauksissa oma perhe ja sukulaiset hylkäsivät heidät täysin. Vaikka Jehovan todistajat näkevät vallitsevan maailman pahana ja viettelyksiä täynnä olevana paikkana, eivät nämä vastaajat ainakaan kertoneet muuttuneensa ihmisenä huonommaksi, vaan päinvastoin ehyemmäksi.

Lähteet ja kirjallisuus

Lähteet

Sähköpostitse saadut vapaamuotoiset vastaukset kyselyyn (tutkimuksen tekijän hallussa).

Painetut lähteet

- 1979 Tee perhe-elämäsi onnelliseksi. Suom. Vantaa: Jehovan todistajat.
- 1985 Puhu perustellen käyttämällä Raamattua. Suom. rs-FI. Vantaa: Jehovan todistajat.
- 1989 Nuoret kysyvät – käytännöllisiä vastauksia. Suom. yp-FI. Vantaa: Jehovan todistajat.
- 1991 Kiinnittäkää huomiota itseenne ja koko laumaan. Suom. Vantaa: Jehovan todistajat.
- Tutkimuksessa käytetty kirjasta sähköistä versiota, joka löytyy osoitteesta:
http://42424.fortunecity.com/#kiinnittakaa_huomiota_itseenne_ja_koko_laumaan_1991 [katsottu 24.4.2010].
- 1993 Jehovan todistajat – Jumalan valtakunnan julistajia. Suom. jv-FI. Vantaa: Jehovan todistajat.

Internet-aineisto

<http://www.jw-media.org/aboutjw/article41.htm#membership> [katsottu 12.3.2010].

<http://www.uskontojenuhrientuki.fi/> [katsottu 12.3.2010].

www.veljesseura.org. [katsottu 13.3.2010].

<http://veljesseura.org/?q=node/3> [katsottu 13.3.2010].

<http://veljesseura.org/foorumi/> .[katsottu 13.3.2010].

http://www.watchtower.org/e/statistics/worldwide_report.htm. [katsottu 3.4.2010].

<http://www.uskonnot.fi/yhteisot/view?orgId=87> [katsottu 21.4.2010].

http://yle.fi/alueet/hame/2010/03/jehovan_todistajien_lahettamat_kirjeet_hammenta

vat_1525429.html [katsottu 23.4.2010] .

http://www.parliament.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/ev_280_2002_p.shtml[katsottu 27.4.2010].

<https://webapps.jyu.fi/koppa/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmat/kertomukset> [katsottu 4.5.2010].

http://www.watchtower.org/fi/jt/article_05.htm [katsottu 10.5.2010].

Kirjallisuus

Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.)
2007 Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. 2. painos. Jyväskylä: PS -kustannus.

Heino, Harri, Lahti, Pirkko, Salonen, Kristina
1996 Uskonnon kahdet kasvot -mielenterveyden tuki vai taakka. 2. painos.
Helsinki: Suomen mielenterveysseura.

Niemelä, Kati
2006 Vieraantunut vai pettynyt? Kirkosta eroamisen syyt Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Turunen, Pasi
2005 Vartiotorni – valtakunta uudessa valossa. Helsinki: Kuva ja Sana.

Åberg, Herrick
1976 Nykyajan Baabelin orjat. Helsinki: Kirjaneliö.

Liite 1. Vapaamuotoisen kirjoitelman ohjeistus

-n.1-3 sivua (A4) vapaamuotoista tekstiä. Voit kirjoittaa vapaalla tyyllillä ja sillä tavoin, kun koet itsellesi parhaaksi, ja kykenet asiat esittämään kaikkein selvimmin näin.

-kerro aluksi hieman taustojasi (ei henkilötietoja), jotka valottavat hieman sitä, millainen tausta Sinulla on JT:ssä. Kerro tässä myös kuinka kauan olit mukana, millä aikavälillä, ja sen ,että miten päädyit mukaan(esim. avioliiton kautta, kasvanut JT perheessä yms.).

Tähän osioon ei kannata liian pitkäksi aikaa pureutua, lyhyehkö kuvaus riittää.

-suurimman painoarvon ja huomion pyytäisin kiinnittämään nimenomaan niihin syihin, jotka johtivat eroamiseen. Tässä voi olla mukana niin yhteisöstä johtuvia syitä (esim. tiukka kontrolli) tai henkilökohtaiset syyt ja elämäntilanteen vaikeus(esim. avioliiton hankala tilanne johtaa avioeroon, jolloin myös JT yhteisö jää taustalle). Toivon, että voit antaa mahdollisimman monipuolisen ja tarkan kuvauksen asiasta liioittelematta tai vääristelemättä mitään. Voit esimerkiksi listata eroon johtaneita syitä, ja kertoa jokaisesta niistä tarkemmin. Tällöin saan mahdollisimman hyvän ja selkeän kuvan asioista.

Mikäli olet kirjoittanut "kirjoittajien esittely"- palstalle jo itsestäsi kuvauksen, voit käyttää sitä tekstiä pohjana, mutta lisätä mahdolliset puuttuvat tiedot. Tällöinkin siis huomio tulee ennen kaikkea olla eroamisen syissä. Voit laittaa kirjoitelmäsi joko yksityisviestini tänne, tai sähköpostiini liitetiedostona. Tarkkaa aikarajaa ei ole, mutta toivoisin, että voisit vastata mahdollisimman pian. Mikäli koen tarvitsevani lisätietoja joistakin kirjoitelmassasi esiintyvistä asioista, laitan tarkentavia kysymyksiä tulemaan.

Mikäli Sinulle puolestaan heräsi kysymyksiä kirjoitelmaan liittyen, laita toki viestiä tulemaan. Pyrin vastaamaan mahdollisimman pian.

s-posti osoitteeni on: kalapju@netti.fi

Kiitos vaivannäöstäsi ja tutkimukseni edistämisestä!

Juho Kalapudas

Lähetetty 25.1.2010 Veljesseuran Internet-foorumille ja yksityisviestini jokaiselle tutkimukseen osallistuneelle.

Liite 2: Kirje järjestöstä eronneelle

Hei Rakas veljeni Tuukka,

Kiitokset kirjeestäsi, jonka luin tunti sitten. Arvostan sinua, että ponnistelit kirjoittaaksesi meille. Se oli hieno asia! Se ei ollut sinulle varmaan helppoa monestakin syystä, mutta teit sen.

Voit arvatakin, että kirjettä lukiessani purskahdin itkemään. Kun avasin kirjekuoren, sydän pomppoi ja pelkäsin mitä tulen lukemaan. Valmistauduin pahimpaan.

Olen tosi murheellinen tilanteestasi mutta erittäin kiitollinen rehellisyydestäsi ja siitä, että huomioit yleensä meitä. Kuten sanoit, että olisimme vähintään yhtä huolissamme, jos emme kuulisi mitään sinusta. Joten teit aivan oikein, että kirjoitit ratkaisustasi.

Tällä hetkellä olet varmasti aikamoisessa tunteiden sekamelskassa. Mutta ehdit vielä muuttamaan ratkaisuasi! Se on tehtävä pian mutta tee se! Ratkaise oman ja Jehovan palvonnan eduksi, vaikka se ei tällä hetkellä helppoa olekaan. Mutta ajattele tulevaisuutta!

Sinulta vaaditaan kovasti, kovasti nöyryyttä, että päätät miellyttää Jehovaa. Mutta se kannattaa ehdottomasti! Ihmisiä ei kannata pelätä. Ihmiset on kuin tomuhiukkasia täällä maan päällä – mieti kaikkeuden Luojan - Jehovan tunteita ja hänen lupauksiaan. Jos haluat miellyttää ihmisiä, et kuitenkaan pysty koskaan miellyttämään kaikkia. Aina olet silti jotakin vastaan ja jonkun puolella, koskaan et ole kaikille mieliksi. Jos miellytät tiettyjä ihmisiä mutta et Jehovaa, voi olla, että yksi kaunis päivä he kuolevat – mitä hyötyä olisi heidän miellyttämisestään ja joutua Jehovan epäsuosioon?!

Älä ajattele vain tätä tai huomista päivää – ajattele vähän kauemmaksi. Ajattele ikuista elämää paratiisissa! Ajattele, että voimme olla siellä koko perheenä! Älä keskity siihen, mikä tänään tai huomenna on helppoa – se on niin nopeasti mennyt. Siihen tarvitaan ponnistelua ja pitkäjänteisyyttä, mitä jokainen ihminen voi oppia. Ehkä kovinkaan moni ei ole saanut sitä syntymälahjaksi mutta jos jotain oikein kovasti tahtoo, sen eteen on tehtävä työtä. Se työ ei saata aina olla miellyttävää mutta lopputulos on hyvä. Uskon ja luottamuksen kasvattaminen Jehovaan on työn takana mutta se kannattaa ja se on välttämätöntä nyt ja tulevaisuudessa. On muitakin asioita mitkä on välttämättömiä, vaikei niin helppoja. Jos raha tippuisi taivaasta, olisi paljon helpompaa, mutta sekin on työn takana.

Toinen yhtä tärkeä asia kuin tutkiminen, on se, että jätät ”vanhat” ystäväsi kokonaan! En tunne kovin hyvin ”vanhoja ystäviäsi” mutta todennäköisesti hekään eivät tutki, eivät käy säännöllisesti kokouksissa ja kentällä ja harjoittavat huonoja tapoja. Se on aika radikaali teko mutta tee se! He eivät voi antaa sinulle onnellisuutta eivätkä ikuista elämää. He eivät rakasta sinua niin paljon kuin me ja muu perheesi, eivät varmasti! Olethan nähnyt kuinka paljon me kaikki tunnemme

murhetta sinusta ja olemme valmiit auttamaan, jos vaan osaamme. Sen verran tiedän, että Lampisen Pekan kanssa pidät yhteyttä ja hän käy luonasi. Mutta vaikka häntä ei ole erotettu se asia ei ole kaukana. Varmaan tiedät hänen tekonsa!! Älä jatka sellaisten ystävien kanssa seurustelua!! Aluksi on vaikea sanoa ei, sillä pelkää, että he loukkaantuvat. Mutta mitä siitä! Siitä ei ole niin suurta vahinkoa, kun että kaikkeuden Luoja, elämän antaja, loukkaantuu! Se kirpaisee mutta haavat paranevat, tee se! Sellaisten ystävien seurassa et voi kasvaa hengellisesti.

Kirjoitit, että Hakasen Marin eroaminen järjestöstä laittoi miettimään. Hän eli myös kaksoiselämää pitkään ja ratkaisi asian näin. Hänellä oli kauan huonoa seuraa. Hänen ratkaisunsa on tuottanut tuskaa paljon ja monille. Yksi sisar kirjoitti, että Marin äiti on ”lyöty” ja Marin isä vanhenee silmissä. Se ei ole ihme, se on shokki kaikille läheisille. Älä sinä Tuukka tee samaa ratkaisua!

Pekka tuli tuossa kotiin ja kysyi, mitä Tuukka kirjoitti. Koska kirjekuoressa oli meidän molempien nimi, hänkin luki kirjeesi. Kun oli lukenut, huokaisi ja minä aloin jälleen itkeä. Puoli tuntia istuimme hiljaa. Minä jälleen itkin ja Pekka pää painuksissa sanoi: ”Riitta, sinulla on paljon murhetta”. Se on totta mutta minun vuokseni kenenkään ei pidä ratkaisujaan tehdä. Se ei olisi oikea motiivi ja sellaiset ratkaisut eivät ole pysyviä. Tunnen kuin olisin laivassa, josta heitetään pelastusrenkaita niille, jotka ovat pudonneet laivasta. Jos he eivät ota siitä kiinni, en voi asialle mitään, vaikka kuinka haluaisin. Se joka on avun tarpeessa, ojentaa kätensä rengasta kohti, jos hän haluaa pelastua.

Voisi sanoa, että olet nyt hengellisesti sairas. Kun ihminen on sairas, hän tarvitsee lääkärin apua ja lääkkeitä. Hänen on pakko kääntyä lääkärin puoleen – hän ei voi itse määrittellä itselleen lääkkeitä. Käänny vanhinten puoleen luottamuksella ja ”syö niitä lääkkeitä” joita he määräävät! Tulet terveeksi! Lääkäri voi sanoa, että nyt et saa mennä ulos, et saa tehdä työtä jne. Vanhimmat voivat sanoa, että nyt et saa seurustella hengellisesti heikkojen kanssa. Sen lisäksi sanovat, että sinun täytyy lukea Vt ja Herätkää lehtiä, rukoilla Jehovalta apua, käydä säännöllisesti kokouksissa ja käydä vahvojen ystävien kanssa kentällä. Ota vastaan se ”lääkärin” apu! Olet myöhemmin kiitollinen! Saat elää, jopa ikuisesti! Elämme niin lähellä viimeisissä päivissä, että nyt täytyy suostua melkein mihin tahansa, jotta jäädä Jehovan suosioon. Olet niin reipas verrattuna maailmallisiin, että nyt tsemppaa! Nyt se on helpompaa kuin myöhemmin.

Kun sanoit, että olet itkenyt ja surrut sitä kuinka paljon olet aiheuttanut perheelle harmia – jos nyt tsemppaat, asiat ei mene huonompaan suuntaan! Me kaikki olemme itkeneet ja surreet tilannettasi. Mutta mikään ei olisi niin ”ilonpisaroina” tuottavampaa, kuin että päätät palvella Jehovaa tästä eteenpäin.

Teen voitavani, että voin auttaa sinua. Tällä kertaa tein sen minkä voin täältä käsin tehdä.

Kysyit miten suhtaudumme jatkossa sinuun, kun erottaminen astuu voimaan. En haluaisi sellaisen tilanteen edes olevan mahdollista, mutta jos näin käy niin Jehovan palveleminen on meidän elämämme tärkein asia, ja sen on ohitettava myös omat tunteeni. Rakkaus sinuun veljenäni ei tule koskaan loppumaan – siitä voit olla varma. Tiedät kuitenkin itsekin mitä Jehova odottaa meiltä ja toisaalta jos emme

halua tehdä niin, miten hän haluaa meihin suhtauduttavan. Jehova tuntee ihmisluonteen, hän tietää mikä auttaa meitä parhaiten muuttumaan. Ei asioiden vähättelemisen - vaan ottamalla asiaan selkeä kanta, tässä tapauksessa pidättäytyminen kanssakäymisestä. Toimimalla siten osoitamme toivovamme, että palaat takaisin.

Välitänpä tai rakastanpa sinua kuinka paljon tahansa, Jehovan asettamien periaatteiden on ylitettävä nuo tunteet. Joten kun emme ole tekemisissä toistemme kanssa, se on osoitus siitä, etten voi hyväksyä niitä valintoja, joita olet tehnyt. Jos olisin välittämättä Raamatussa olevista selvistä ohjeista, jotka koskevat suhtautumista erotettuihin, antaisin hiljaisen hyväksymisen sille, että haluat nyt toimia vastoin Jehovan lakeja ja siten osoittaisin, että en välittäisi Jehovasta. Sitä taas en voi tehdä. Joten jos näemme jossakin niin en tule keskustelemaan kanssasi. Voit arvata, millaisia tunteita minullakin risteilee nyt tässä tilanteessa. Joten kun toimin niin kuin tiedän oikeaksi, voit kuitenkin muistaa, ettei se minullekaan välttämättä helppoa ole.

Kirjantutkistelussa tällä viikolla tutkimme, miten Jehova ikään kuin katselee tien suuntaan – josko poika olisi tulossa. Sinä itse tiedät, mitä sydämessäsi liikkuu ja Jehova näkee sen myös. Jehova on valmis tulemaan meitä vastaan, kunhan me haluamme toimia oikein. Voit arvata, että en tule koskaan unohtamaan sinua. Ja kyllä minäkin ”katselen tien suuntaan”, josko sinä jonakin päivänä tulisit takaisin.

Rakkaudella Riitta

Alkuperäinen kirje vastaanotettu syksyllä 1999.

Tutkimukseen liitetty 4.5.2010 vastaanottajan luvalla.